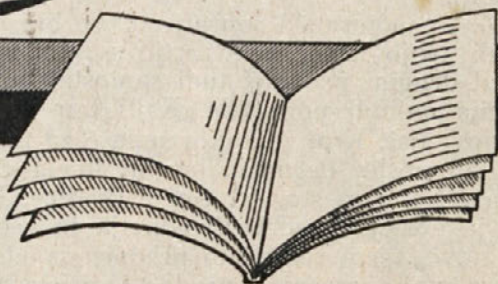

CVETJE

XLVII.
LJUBLJANA

1930-V.
M A J

P. KRIZOSTOM:

Luč ti pred oltarčkom nažigam ...

Ko v majski noči je slavec pel —
Kraljica moja — ali pomniš,
kako sem ti v blesku zvezd
svojo ljubezen razodel?

Na harfo sem brenkal
in gledal sem, kako greš preko nebá —
pred teboj in za teboj
dolga angeljska procesija.

Tvoj nebeški smehljaj
mi je padel v srcé.
Ustne trepetajoče so mi šepetale
presladko tvoje ime.

Marija — imam te rad zares.
Brez hlimbe je moja duša,
kadar stopaš ti k meni
iz zlatih nebes.

O da bi ti pri meni ostala —
ne le v teh majskih dneh,
o da bi pazila náme!
O da bi strla v meni ves greh.

Veš - Kraljica - z majnikom ti spev žgolim.
S cvetnim dehtenjem dušo k tebi dvigam.
Luč ti pred oltarčkom nažigam;
ž njo tebi v slavo ves gorim.

Za našo redovno mladino.

Naša redovna provincija sv. Križa je v zadnjih 30. letih doživela dve težki operaciji.

L. 1900. so si hrvatski sobratje, ki so bili dolga leta z nami združeni, ustanovili svojo lastno provincijo sv. Cirila in Metoda. Naravno je njim med drugim pripadel tudi samostan na Trsatu. Tega je slovenska provincija najbolj pogrešala. Kajti tam je že stoletja tekla njena zibelka — novicijata. Kraj je kakor nalašč za to, prostora dovolj. Njen novicijata je bil poslej begunec, ker ni imela drugega v to primerne samostana. Novo mesto, sv. Goro, Brežice, Nazaret, Kamnik, vse te samostane je doslej obredel. Provincija je vedno mislila, kako bi mogla priti do nove, vsem redovnim predpisom odgovarjajoče, dosti prostorne zibelke za svoj naraščaj. A predno je prišlo do tega, je morala drugič pod nož.

Vojna ji je vzela tri samostane: Gorico, sv. Goro in Pazin. Bridko jo je zadela izguba sv. Gore, s katero je združeno toliko njene zgodovine. Še bridkeje je občutila in še čuti izgubo goriškega samostana na krasni Kostanjevici. Tam je imela že dolgo svoj modroslovni in bogoslovni študij, nazadnje pa svojo domačo višjo gimnazijo. Ko so l. 1902. še nekaj prizidali, je bilo prostora za 20 klerikov. Dovolj za naše potrebe. A vojna je tudi klerike-gimnazijce pognala na begunsko pot. Najprej so v Kamniku našli zavetje. Pozneje jih je bilo treba razdeliti med Ljubljano in Maribor, ker ne eden, ne drugi teh samostanov ni nudil prostora za vse skupaj. Toda otroke istih starišev deliti v dve ločeni skupini, gotovo ni idealno za enotno vzgojo. Provincija je imela pred seboj novo, še bolj pereče vprašanje, kakor je bilo vprašanje novicijata. Tlačilo jo je tem bolj, ker je radi množičnih se poklicev tudi v obeh imenovanih samostanih začelo primanjkovati prostora. V sobicah, ki so bile zamišljene za enega, morata biti po dva, kar iz zdravstvenega stališča seveda ni priporočljivo.

Rada ali nerada je morala provincija misliti na skupno streho za svoje klerike-gimnazijce, tako z vzgojnega, kot zdravstvenega stališča. Je tudi mislila in snovala načrte. Toda njen finančni minister, ki je glede tega najmerodajnejša oseba, je vsakega izvrgel in zavrgel, češ, ako hočete postaviti v Ljubljani ali njenem bližnjem okolišu kaj primerne, morate imeti najmanj en milijon na rokah. Kje ga boste dobili, ko vam Šiška ne pusti do sape. Vpoštevanja vreden ugovor, preko katerega si ni upal nihče. Zato je načrt za načrtom v vodo padel.

Med raznim ugibanjem in iskanjem izhoda, je provinciji prišlo na uho, da je gradič Rocno v Tacnu, s 13 orali zemlje za zmerno ceno na prodaj. Lastnik je dejal, da bi bil kakor nalašč za kak vzgojni zavod. Provincijalno vodstvo si ga je ogledalo in mu dalo prav. Leži tik pod Grmado, posestrimo Šmarne gore, na osojnim kraju, v senci košatega drevja, med katerim se preliva čist, od solnca ogret gorenjski zrak, ki pljučam tako dobro de. Še predno se je naš črnogledi finančni minister dobro zavedel za kaj gre, je bila kupna pogodba sklenjena. Mudilo se je. Zadaj so stali že drugi kupci.

Tako smo slovenski frančiškani postali graščaki, nasledniki slavnih Lambergov, Gallov, Rasprov in drugih plemenitašev, nekdanjih lastnikov starodavnega Rocna. Da bi se pa ne postavljali preveč, pravijo oni, ki so kupnino založili, da ta čast zaenkrat še njim pripada. Na-

Kraljica maja.

zadnje imajo prav. O, da bi se sedaj javil tisti, ki ve povedati, da je nekje v našem ljubljanskem samostanu skrit več milijonski „šac“. Vse drugo bomo njemu prepustili, samo toliko kupnine naj poravnata, da reši našo čast. „Zelenega“, ki na njem sedi, naj se nikar ne boji, tega bomo že mi „panali“. A žal, če se bomo na ta „šac“ zanašali, Rocenji res ne bo nikoli naš.

Seve, s tem naše mladinsko vprašanje še zdaleka ni rešeno. Kleriki, ki bodo s prihodnjo jesenjo grad zasedli, bodo prinesli s seboj tudi usta. Če kje, bi se dalo tu od zraka živeti. A do sedaj se zrak kot samostojni hranitelj še nikjer ni obnesel. Povsod mu je treba bolj solidnega druga. Ta nam povzroča nove skrbi. Zemlje za obdelavo je malo, večina je gozda, kjer dobe kože hrano, ne pa ljudje. Ker pa ta potreba zaenkrat še ni tako skrajno nujna, smo se spravili na ureditev stanovanja. Kako dobro je, da smo se pogodili za ves inventar. Sobe smo našli grofovsko opremljene. Imenitne postelje, zofe, mize, stole, omare in podobno opravo. Vse to kajpada ni za nas. Ko bi nas sv. Frančišek v takem razkošju našel, bi odlomil brezovko in nas podil proti Ljubljani. Potem bi se pa vspel na Grmado in začel valiti skale na zakleti grad.

Ta prvovrstna oprava je naš edini temeljni kapital. Kar smo mogli, smo že prodali, drugo še bomo. Iz izkupička nabavljamo navadne železne postelje in drugo ceno in najnujnejšo opravo. Grad od znotraj dobiva vedno bolj lice frančiškanskega samostana. Od zunaj se itak ne loči dosti od njega. Ne bo dolgo, ko bodo samo grajsko porazdeljene sobe še pričale o njegovih preteklosti.

Kaj nameravamo za bližnjo bodočnost? V jeseni bo kršt. Kraj sam bo sicer ohranil svoje dosedanje častitljivo ime, Rocno (Ruzing), kateremu niti Valvasor ni vedel razlage. Grad sam, odnosno študijski samostan, bomo pa prekrstili. Odločili smo se za „Antonianum“, ali po naše „Kolegij sv. Antona“. Dvoje nas je k temu krstu nagnilo. Prihodnje leto bomo obhajali 700 letnico smrti tega velikega čudodelnika. Mi jo bomo proslavili s svojim kolegijem njegovega imena za našo redovno mladino. Ker je pa sv. Anton tudi priznано najboljši finančni minister, ki zna najti vire vsakemu drugemu nepoznane, upamo, da tudi svojega lastnega jubilejnega spomenika ne bo zapustil. Kapelica bo posvečena presv. Srcu Jezusovemu. Kako in kaj bo z redovno mladino, ko zasede kolegij, bomo kmalu mogli poročati. Tako okrog 15—20 članov bo štela prva celotna samostanska družina.

Kaj nameravamo za daljno bodočnost? Lepe načrte imamo. Dal Bog, da bi jih mogli čim prej uresničiti! Če so naše misli božje, nas čakajo v prihodnosti velike naloge, za katere se moramo pravočasno pripraviti. Po naših mislih temne sile, ki so danes na delu, orjejo brazde, v katere bo Bog zavlekel seme resnice. Narodi, razočarani nad rdečimi nebesi in siti materijalizma, ki je bog naših dni, bodo znova zahrepeneli po večnih vrednotah. Na vseh koncih in krajih se bodo odprla zoreča misijonska polja. Pri sedanjem stanju naše provincije, bi jih morali mi samo gledati, kakor Mojzes z gore Nebo obljubljenemu deželu. Premalo naraščaja imamo. Še na postojankah, ki jih držimo, omagujemo. Na stale vrzeli le s težavo izdelujemo. Kar nam je zadnja leta vzela Amerika, doma pogrešamo. Kliče nas Kitajska in drugi vnanji misijoni. Kličejo nas narodne izseljeniške kolonije v raznih državah in delih sveta. A kaj, ko nedostaja moči. Zdaj naj se odpre še Rusija. Tem obetajočim se nalogam ne smemo čakajoč gledati v oči.

Da bi bili pripravljani, ko vse to pride, bi radi ob sedanjem skromnem kolegiju sv. Antona, ki je gotova stvar, čim prej zgradili večjega, za dijake od prve gimnazije dalje, kot jih ima večina drugih redovnih provincij. Kakor one, upamo tudi mi v takem kolegiju vzgojiti dosti naraščaja, ne samo za domače potrebe, ampak tudi za razne misijone, notranje in zunanje.

Prepričani smo, da bo naš narod te naše načrte s simpatijami sprejel in nam po svojih močeh pomagal, da jih uresničimo. Dobre volje in poguma nam ne manjka. Sv. Anton ima tudi med nami veliko častivcev. Kaj bi jih ne imel. Toliko raznih prošnja je že uslišal. Gotovo se bo za svojo 700 letnico še posebej izkazal. Naši kleriki, bodoči prvi gojenci, se bodo takoj začeli nanj obračati s takozvano „večno devetdnevnicó“, ki jo bodo pozneje tam nadaljevali, da bi jim priskrbel kruha in kar še treba, ter našel dobrotnike za izvršitev velikega načrta. Kdor ima kake prošnje do sv. Antona, naj jih s priloženim malim darom pošlje na uredništvo „Cvetja“, da mu jih kleriki z devetdnevnicó priporoče. Vsak dar bo dobrodošel in v listu objavljen. List bo tudi stalno obveščal javnost, kako zelo napreduje.

Sv. Anton, čudodelnik! Pomagaj nam!

P. MODEST:

Viri božje milosti.

Veliki četrtek nas spomija veselih in žalostnih dogodkov. Okoli šeste ure zvečer je sedel Zveličar s svojimi apostoli v dvorani v Jeruzalemu, v hiši, ki je stala na gori Sion in ki je bila najbrž last Marije, matere sv. evangelista Marka. Ko se je ponižal in umil noge svojim učencem, jim je ponudil božjo hrano in pijačo — samega sebe pod podobo kruha in vina. Tedaj se je darovala prva sv. maša, delilo se je prvo sv. obhajilo in posvečeni so bili prvi mašniki. — Pričenja se pa ta dan tudi bridko trpljenje Gosподovo: njegov krvavi pot na Oljski gori, Judovo izdajstvo, Jezusa zvežejo in odpeljejo pred veliki zbor, kjer se še tisto noč čuje obsodba: smrt zasluži.

V krščanskem starem veku so na veliki četrtek imeli tri sv. maše. Pri prvi maši so spokornike sprejeli nazaj v Cerkev, pri drugi so blagoslovili olja: olje za bolnike, krizmo in olje za katehumene, pri tretji pa, ki se je darovala zvečer, so se spominjali postavitve najsv. zakramenta in Judovega izdajstva.

Med sv. mašo po „Slavi“ utihnejo orglje in zvonovi in oglasi se tako v cerkvi kakor v zvoniku raglja v znamenje globoke žalosti radi Kristusovega trpljenja. Raglja nas pa spominja tudi na tiste čase, ko še niso imeli zvonov, ko so še z leseno ropotačo vabili ljudi k službi božji.

Mašnik ta dan posveti tri sv. hostije. Eno zavžije, dve pa položi v poseben kelih in jih shrani za naslednji dan. V procesiji jih nese od velikega oltarja h kakemu stranskemu, ki so ga v ta namen prav lepo okrasili. Ta prenos Najsvetejšega je ostanek stare krščanske navade, da so po končani sv. maši vse sv. hostije, ki so preostale od obhajila vernikov, nesli v poseben prostor poleg cerkve. Ravno tako je bilo v starih časih običajno, da so takoj po maši oltarje razkrili in vso opravlo odstranili. Tudi to se je na veliki četrtek še ohranilo, le da ima poseben pomen, ki nam kaže Kristusa, kako so ga slekli in potem križali.

Zelo star običaj je tudi umivanje nog. Po Gospodovem zgledu so papež, škofje, redovni poglavarji in tudi svetni vladarji umili noge dvanajstim siromakom ali svojim podložnim. Sedaj je to umivanje zaukazano samó po stolnicah.

Veliki petek je bil vedno dan žalovanja in strogega posta. Svojo žalost in boleost kaže Cerkev tudi na zunaj. Hiša božja je prazna in mračna, oltarji so razkriti, nobena lučka ne gori, tabernakelj je odprt in prazen. Duhovniki pridejo pred oltar v črnih oblačilih, padejo na svoje obličje in nemo premišlujejo trpljenje Sina božjega. To so najbolj pretresljive pristopne molitve. — Na ta način so se na sv. mašo pripravljali tedaj, ko še niso bile predpisane za to posebne molitve. Na vzhodu so podaniki prihajali pred svojega vladarja in ga počastili s tem, da so padli pred njim na svoje obličje. Cerkev pa je ta običaj sprejela in tako častila Boga Kralja vseh kraljev.

Bogoslužje se prične z berilom; dva odstavka iz sv. knjig stare zaveze in trpljenje našega Gospoda Jezusa Kristusa po sv. Janezu. Nato sledijo molitve za vse stanove, ki prav dobro izražajo vesoljnost katoliške Cerkve. Pred vsako molitvijo pozove diakon vernike, naj pokleknejo; „Flectamus genua“, samó pri molitvi za Jude to izostane, ker so ti nekoč Gospoda s poklekovanjem zaničevali in sramotili.

Počesčenje sv. križa je bilo najprej v Jeruzalemu običajno; še-le v 13. in 14. stoletju se je razvilo tudi na zapadu tako, kakor je dandanes v navadi. Ko mašnik križ odkrije, ga položi na določeni prostor; sezuje svoja obuvala — kakor nekoč Mozes pred gorečim grmom — in v treh presledkih poklekne in počasti Križanega ter ga nazadnje tudi poljubi. Da si čevlje sezuje in bosonog opravi počesčenje, nas spominja na star običaj iz Rima. Papež je namreč bosonog nesel relikvije sv. križa iz Laterana v cerkev S. Croce. Tu jih je postavil na oltar, potem jih je pred oltarjem kleče počastil in končno še poljubil. Ravno isto je storila tudi druga duhovščina in verniki.

Sv. maša tega dne je zelo kratka, ker je prav za prav samó obhajilo. S stranskega oltarja prenesejo v procesiji sv. hostiji, ki ste bili prejšnji dan posvečeni. Eno mašnik zavžije, drugo pa postavi v monstranco, ki jo zagrne z belo tančico, jo prenese k božjemu grobu in jo tamkaj izpostavi.

Veliko sobota nas spominja na v grobu ležečega Odrešenika. Do srednjega veka ta dan ni bilo nikakega bogoslužja. Še-le zvečer so se verniki zbrali v temni cerkvi. V mraku so ukresali zunaj pred cerkvijo ogenj, ki so ga nato blagoslovili. S tem so hoteli najbrž spodriti staro pagansko navado zažigati ogenj na čast boginji pomladi.

Ko so s procesijo prišli v cerkev, je diakon prižgal novo luč na triramenem stojalu, pojoč pri vsaki: Luč Kristusa. Ko so dospeli pred veliki oltar, so pričeli blagoslov velikonočne sveče. Diakon je prepeval mogočni slavospev: „Exultet“, kjer se poveličuje Kristus, čigar znamenje je velikonočna sveča. Med petjem je pritrtil na svečo pet blagoslovljenih žebeljev, ki so imeli na koncu iz zrn kadila narejene glavice in so pomenili pet Kristusovih ran.

Sledil je krst katehumenov, ki so takoj nato prejeli zakrament sv. birme in pri sv. maši, ki je bila o polnoči, tudi prvo sv. obhajilo. Dandanes, ko so vsi bogoslužni obredi v soboto zjutraj, nas na minule

čase spominja dvanajst beril iz knjig stare zaveze, ki nam kažejo predpodobe sv. krsta, in blagoslov krstne vode.

Pred sv. mašo so peli litanije vseh svetnikov, mašnik pa se je pripravljal na najsv. daritev ležè na stopnjicah velikega oltarja. Sv. maša izraža glavno misel: V novokrščencih je Kristus vstal.

Velikonočno nedeljo zjutraj so v srednjem veku zelo nazorno prikazovali vstajenje Gospodovo. Obnovili so več dogodkov, ki so se na ta dan zgodili pri grobu Žveličarjevem. Odkar pa so pri božjem grobu začeli izpostavljati sv. Rešnje Telo, so polagoma opuščali uprizorjanje svetopisemskega poročila. Vstajenje se sedaj vrši v soboto popoldne ali v nedeljo zjutraj. Ko mašnik in pevci odpojo trikrat „aleluja“, se izven cerkve razvrsti slovesna procesija z Najsvetejšim. Tako se praznuje vstajenje samò v naših krajih in v Nemčiji, drugod te navade ne poznajo.

Pri službi božji se na velikonočno nedeljo spominjamo in veselimo Kristusove zmage nad smrtjo, radujemo se pa tudi novega števila božjih otrok, ki jih je milost božja pri sv. krstu duhovno prerodila.

V velikonočni dobi moramo omeniti še dva praznika. Vnebohod Gospodov, ki so ga v 4. stoletju že splošno obhajali 40. dan po Veliki noči. V svojih molitvah Cerkev izraža željo, da bi verniki hrepeneli po nebeški domačiji.

Ponedeljek, torek in sreda pred Vnebohom se imenujejo prošnji dnevi ali križev teden. Vpeljali so jih najprej (okoli l. 470) na sedanjem Francoskem, da bi si z molitvijo in pokoro izprosili božje pomoči v hudih stiskah, ki so jih takrat težile. Papež Leon III. je te spokorne procesije ukazal za Rim in za vso Cerkev. Glavna molitev pri teh obhodih so litanije vseh svetnikov. Litanije pomenijo prvotno silno, gorečo prošnjo. H klicu: Gospod usmili se nas, so dodali polagoma imena mučencev in pozneje še drugih priprošnjikov, tako da so končno nastale sedanje litanije vseh svetnikov.

V Rimu je bila takrat procesija tudi na dan sv. Marka; da od Boga izprosijo blagoslova na polju, zato so se je obilno udeleževali. Vpeljali so jo zato, da so izpodrinili stari paganski običaj robigalij. Robigo je bilo pagansko božanstvo, varuh polja, ki so ga čistili z nekako procesijo, z igrami in daritvami.

Drugi veliki praznik Gospodov v tej dobi so Binkošti. Že prejšnji dan, v soboto, so se pričenjale slovesnosti. Tisti, ki na veliko soboto niso mogli prejeti sv. krsta, so bili krščeni ta dan. Pri sedanjem bogoslužju se na to spominjamo z branjem oziroma petjem šestih pre-rokovanj in z blagoslovom krstne vode.

Binkošti imajo svojo predpodobo v stari zavezi. To je bil praznik božje zakonodaje na gori Sinaj in obenem zahvala za žetev. Krščanske Binkošti pa so rojstni dan božjega kraljestva na zemlji, zahvalni praznik za darove sv. Duha, za njegovo čudovito delovanje, ki se kaže v raznih milostih. Rdeča mašna obleka nas opozarja, da je Tolažnik, ki ga je Jezus poslal apostolom, razlil svojo moč nad njimi v podobi gorečih jezikov. Pri sv. maši se cel teden moli posebna molitev, sekvencija imenovana, ki v nazornih podobah popisuje delovanje sv. Duha v človeškem srcu. V soboto po Binkoštih se konča binkoštna osmina in ž njo vred tudi velikonočna doba.

Na globoko!

Kdaj neha svoboda znanstvenega raziskovanja?

Letos je pričela izhajati v Ljubljani revija: Naša doba. Dosedaj so izišle tri številke. V uvodnem članku prve številke je orisan njen kulturni značaj, ki se glasi: „V kulturnem oziru bo zastopala „Naša doba“ načelo prostega, od tradicionalnih avtoritet nezavisnega iskanja, torej svobodno miselno opredelitev, slonečo na popolni svobodi znanstvenega raziskovanja.“

Med tem časom pa je izšla lepa knjiga ljubljanskega vseučiliškega profesorja Dr. Franceta Vebra: Filozofija. Načelni nauk o človeku in njegovem mestu v stvarstvu, ki ima med drugim tudi eno poglavje: Človek in Bog, ki vsebuje lepo, res svojevrstno razstavitev Očenaša in eno poglavje: Cerkev — vrhovna oblika človeške socialnosti.

Kljub temu, da je Naša doba proglasila „načelo prostega, od tradicionalnih avtoritet nezavisnega iskanja“ odklanja v svoji drugi številki Vebrovo filozofijo, češ „da bi se težko odpovedali nazorom, ki smo se jih navzeli zlasti pri Masaryku in ki so še bolj izraženi v pragmatizmu.“ In kljub temu, da je proglasila „svobodomiselno opredelitev, slonečo na popolni svobodi znanstvenega raziskovanja“ odklanja to filozofijo radi zgoraj omenjenih dveh poglavij.

Po domače povedano se to pravi: Kdor hoče biti pravi svobodomislec, se mora odpovedati vsaki avtoriteti zdrave pameti, sv. pisma, katoliške cerkve in sploh vseh učenjakov. Mora se pa pokoriti avtoriteti priznanih svobodomislecev, kakor Masaryka in temu podobnih. Ti so zanj edini nezmotljivi učitelji.

Kdor hoče biti pravi svobodomislec ima popolno svobodo znanstvenega raziskovanja, toda kakor hitro pri svojem raziskovanju najde Boga ali priznava katoliško cerkev, tedaj preneha svoboda in pokoriti se mora nezmotljivim sodbam „svobodomiselnih učenjakov.“

Z eno besedo: Smeš iskati resnico. Toda če jo najdeš v Bogu in cerkvi, tedaj jo moraš zamolčati in poteptati. Obžalovanja vredni so tisti, ki uživajo tako svobodo.

Zunanja in srčna izobrazba.

Po čem ločiš obedve? Najlažje boš spoznal ljudi, kakšno izobrazbo imajo, če jih opazuješ tedaj, ko najmanj na to mislijo, n. pr. tedaj, ko se drenjajo na avtobus, na električno cestno železnico, ko čakajo pri spovednici na spoved, kupujejo na trgu i. t. d. Tu lahko vidiš kako je pri mnogih vsa njihova izobrazba le zunanji lak. Kakor hitro se jim mudi, ali mislijo da so neopaženi, pride vsa njihova notranja divjost na dan. Večina ljudi misli, da je vseeno, kako se obnašajo doma v občevanju s svojimi domačimi, ko bodo pri tujih ljudeh, se bodo že vkup vzeli in bodo lepo uljudni. Pa to ni res. Le prehitro pride na dan, kakšen človek je kdo. V neopaženem trenutku mu uide stavek ali beseda, ki takoj izda, da imaš pred seboj človeka, ki se ne zna obvladati. Kdor je doma surov in neuljuden, nikdar ne bo pridobil slovesa uljudnega človeka in če se še tako potruži, da bi to bil vpričo tujih ljudi. Uprav to vidno prizadevanje ga izdaja, da je vsa njegova uljudnost le obleka, ki jo ima slučajno na sebi, nikakor pa ne njegova resnična narava. Förster.

Sv. Frančišek, častivec Marijin.

Velika in čudovitá je bila Frančiškova ljubezen do Jezusa. Takoj za Jezusom pa je sv. Frančišek prav posebno ljubil in častil Jezusovo sveto mater, preblaženo Devico Marijo. Bil je Mariji tako otroško vdan in častil jo je s tako vnemo in toliko gorečnostjo, da po pravici zasluži časten naslov: častivec Marijin. Oglejmo si nekoliko natančneje, kako je sv. Frančišek Marijo ljubil, častil in posnemal, da si ga bomo lahko vzeli v tem oziru za zgled.

1. Marijo je goreče ljubil in častil.

Od tistega trenutka naprej, ko se je sv. Frančišek posvetil spokornemu in svetemu življenju, od tistega trenutka se je tudi z-vso vnemo oklenil preblažene Device Marije. Njo je izbral za zaščitnico svojega reda in njej je priporočal vse svoje važnejše zadeve. Da bi bil takorekoč zmeraj pod njenim varstvom, se je naselil poleg Marijine cerkvice, katero je nazval Porcijunkulo. V tej cerkvi je prečul marsikatero noč v molitvi in poleg te cerkvice je najrajši prebival. Ta cerkva je bila izhodišče in središče vsega Frančiškovega apostolskega delovanja. Tukaj je snoval svoje načrte, tukaj je študiral svoje pridige in od tukaj je širil svoje ideje. To Marijino cerkvico je bolj ljubil kakor katerikoli drug kraj na svetu. Zato je želel v senci tega Marijinega svetišča zatisniti svoje oči. Ko je čutil, da se njegovo življenje nagiblje h koncu, je prosil svoje brate, naj ga nesejo h Porcijunkuli, da je pri Mariji izdihnil svojo dušo.

Vse to je jasen dokaz, da je sv. Frančišek pristrčno ljubil Marijo. In ker jo je ljubil, zato jo je tudi iskreno častil. Njej na čast je zložil krasen slavospev in nekatere molitve, katere je navadno vsak dan opravljal. Njegov najstarejši življenjepisec, Tomaž Celano, pravi o njem, da ne more noben človeški jezik popisati, kako pristrčno in goreče je sv. Frančišek proslavljal in častil Marijo. Bil je zares zvest Marijin otrok in goreč Marijin častivec.

Sv. Frančišek pa ni samo ljubil in častil Marijo, ampak je želel, da bi jo ljubili in častili tudi vsi njegovi duhovni otroci. Njegova želja se mu je tudi izpolnila. Njegovi duhovni otroci so se namreč vedno odlikovali v ljubezni in v češčenju prebl. Device Marije. Tako so se učejnaki iz Frančiškovega prvega reda, posebno znameniti Janez Duns Skotus, najbolj potegovali in delali na to, da je bilo Marijino brezmažno spočetje proglašeno za versko resnico.

Kakor naš sv. oče Frančišek in naši slavni predniki, tako moramo tudi mi svojo nebeško mater Marijo po otroško ljubiti in goreče častiti. Svojo ljubezn in svoje češčenje ji lahko izkazujemo na več načinov. Najlaglje jo bomo počastili s tem, da prav radi in pobožno molimo angelovo pozdravljenje, sv. rožni venec, lavretanske litanije in mali oficij prebl. Device Marije, da radi prepevamo Marijine pesmi, se pridno udeležujemo šmarnične in drugih Marijinih pobožnosti ter hodimo z veseljem na Marijina božja pota. Prav posebno pa jo bomo počastili ter ji napravili izredno veliko veselje s tem, da ob njenih praznikih s prav veliko gorečnostjo in pobožnostjo prejmemo sv. zakramente. Marija je s pobožnim in vrednim obhajilom bolj zadovoljna, kakor s katerokoli drugo pobožno vajo.

2. Marijo je zvesto posnemal.

Sv. Frančišek se je pogosto potopil v premišljevanje Marijinega čednostnega življenja, kar je razvidno iz slavospeva, ki ga je sestavil o Marijinih čednostih. Razume se pač samo po sebi, da je Marijine čednosti tudi posnemal ter skušal postati Mariji podoben v njenem svetem življenju. Bil je zvest Marijin posnemalec.

Kot Frančiškovi otroci bi naj tudi mi pridno posnemali Marijo. Kaj bi nam pomagalo, če bi na eni strani še tako goreče častili Marijo, na drugi strani pa bi ji z grešnim življenjem delali žalost in sramoto? Nad takšnim češčenjem bi Marija ne imela nobenega dopadenja. Kako bi pač mogla Marija, ki je bila vsa čista in brezmadežna, biti z nami zadovoljna, če bi se udajali nečistim grehom? Kako bi mogla Marija, ki je bila vsa ponižna, skromna, pohlevna in potrpežljiva, imeti z nami veselje, če bi se udajali prevzetnosti, ošabnosti, jezi in togoti? Marija sovraži nečistost, sovraži ošabnost, sovraži jezo in sploh vsak greh. Kako bi ne sovražila greha, ko pa je njen božji Sin Jezus Kristus moral zaradi greha toliko trpeti? Pač pa ljubi in ceni čistost, ponižnost, potrpežljivost in vse ostale čednosti, saj je njen božji Sin čednostno življenje tako toplo priporočal svojim vernikom. Če hočemo torej pri Mariji kaj veljati, se moramo skrbno ogibati slehernega greha ter se pridno vaditi v krščanskih čednostih. S čednostnim življenjem bomo naredili Mariji največje in najlepše veselje.

Takšno veselje je delal Mariji sv. Frančišek. Marija pa ga je vzela pod svoje posebno varstvo ter mu izprosila pri Bogu mnogo milosti. Storimo tudi mi tako, posnemajmo Marijo v njenem čednostnem in svetem življenju, pa bomo tudi mi deležni Marijinega varstva in Marijine priprošnje!

Marijo ljubiti, častiti in posnemati, to naj bo nam vsem, ki se pošamo, da smo Frančiškovi otroci, sveta dolžnost in sladka tolažba. Čim bolj bomo Mariji udani, tem bolj bomo podobni svojemu duhovnemu očetu. Potem bo sv. Frančišek zares naš dobri oče, Marija bo naša najboljša mati, mi pa bomo dobri Marijini in Frančiškovi otroci.

P. ROMAN:

Na potih brezdomca.

Povest delavca.

Predvsem te bom prosil, Blaž, da tega lista nikoli ne pustiš v družinski sobi in ga tudi nikomur ne daješ brati. Sicer ga dosedaj nisem opazil, toda se tudi brigal nisem.

Blaž je zardel. Kakor je sicer poslušen, ampak tu gre za njegovo osebno prepričanje. Saj moli z družino skupno molitev, saj gre k maši, saj pošteno živi, več pa nikogar ne briga, in iz te misli mu prihite na ustnice dokaj rezke besede: „Oče, tega nisem nikoli storil in tudi ne bom. Berem pa lahko, kar hočem in zase mislim, kar hočem.“ Samo, da dolžnost storim.“

V Blažev obraz je stopila moška odločnost. Marija, Žanet in Greta so ga zavzete gledale, zakaj sedaj v sedaj v soju loči, je bilo njegovo malce ogorelo lice res lepo in oči, kako so se sijajile v ognju odpora!

Tauroch si ni pustil vzeti miru in prav umerjeno, ne s senco nevolje v glasu jé nadaljeval.

Seveda da lahko misli, kar hoče in mu tega nihče branil ne bo, pač pa da njega zanima iz osebne volje, ta nova načela spoznati, malo več vedeti o socialni demokraciji, ki se o njej tolikrat piše, kot pogubni nevarnosti, za družbo, za cerkev, za državo.

Boljše bi Tauroch ne mogel začeti. Zadel je v živo. In naš Blaž se ni pustil dvakrat reči. Ni zastojn bilo ime Vidoni, znano v delavskih vrstah, kot najboljšega propagatorja in najboljšega učitelja za mladi delavski naraščaj.

No, je povzel, Tauroch, predvsem bi rad vedel, kaj socialna demokracija namenja, kaj je že dosegla, saj menda ni od včeraj in kaj loči nas navadne kristjane od zavednih socialnih demokratov?

„Mi predvsem hočemo, da se dobrote zemlje in delo pravično razdele, oziroma vsaj tako, da ne bo na eni strani preveč bogastva in nakopičeni milijoni, na drugi strani pa beda in brezpravnost. Da je temu danes tako, to dovolj jasno kažejo številke brezposelnih vsepovsod, številke onih, ki si ne morejo pomagati, številke vdov in sirot.“

Nadalje smatramo mi cerkev in vero kot nekaj zasebnega, nekaj kar pač človek lahko visoko ceni in spoštuje ali pa tudi ne. Zlasti pa to ne sme biti merilo za poštenost in za pravičnost, kakor se to večkrat dogaja. Zakaj veren človek in pravičen človek še ni isto, in ni isto hoditi v cerkev in biti prijatelj z duhovniki ter zraven tega imeti slabo plačane delavce in jih odpuščati sredi zime, češ da ni dela.

Blaž je z zanosom govoril. Oči so dobile poseben sijaj. Ni bil to fanatizem, bilo je to prepričanje dobrega srca, ki bolj s čustvom misli nego z računajočo in prevdarno hladno mislijo.

Ker pa je postalo pozno, je Tauroch vstal in velel k počitku, obljubil pa Blažu in trem hčerkam, da bo prva prosta prilika — razgovor o tem.

Greta in Marija sta imeli tisto noč podobne sanje.

VI.

In prilika je kmalu prišla. Prišel je Blaž sam. Da sicer ne govori rad o tem, posebno ker je gospodar želel. Tudi razmere niso take, da bi dokazi, ki so sicer, če govorim pred delavci neizpodbitni, tu v teh primerih držali. Je vse preveč domače, toplo, iskreno in tako brez oblaka, da je težko govoriti o krivicah, ki se delavcu res gode.

Nato ga zavrne Žanet: „Toda, Blaž, če je krivica, je krivica, pa enako pri belem dnevu, kot v črni noči.“

Tauroch je na te besede svojo hčerko ljubeznivo pogledal in se sam vtaknil v razgovor: „Sicer pa kar časopis vzemite in takoj prvi članek, ki je mene močno zbodel, nam lahko malo pojasnite in obrazložite. Saj veste pri nas na kmetih...“ Pri zadnjih besedah je staremu kmetu zaigral poreden nasmešek v kotu ustnic. Toda opazila je to le Greta, ostali ne. Če bi bil Blaž to videl, se bržkone ne bi tako brezskrbno podal v ta razgovor.

Uvodni članek govori zelo dosledno in pametno, da je krivica otrokom vsiljevati verski pouk, ker iz tega potem slede pozneje premnoge duševne težave in obveznosti. Duh dozori in se ne more ukloniti gotovim predpisom in določbam ter resnicam vere in vendar je pritisk navade in obveznost vesti tolika, da se iz tega rode težki boji. S tem pa se ovira napredek, zakaj le redki so tako močni v sebi, da vse te navidezne zapreke enostavno prevržejo in se zanje ne zmenijo. Da je to resnica, menda nihče ne dvomi. Jaz sam vidim na sebi, da marsikaj, kar Cerkev

uči, ne odobravam več, z marsičem se ne strinjam, marsikaj me odbija in vendar hodim redno v cerkev. Vsaj na deželi bi se mi nedelja ne zdela nedelja, če bi tega ne imel. Sicer v mestu tega nisem občutil tako močno, zato tudi nisem hodil tako redno. Torej kako se to sklada, po eni strani se z marsičem ne strinjam, po drugi strani — se istega udeležujem?

„Torej vi pravite, da je vera za otroke odveč, naj bi se šele dozorel človek sam odločil, kam se bo obrnil in kako si bo uravnal svoje življenje? Ali mislite tako ali si drugače predstavljate? To vprašam le radi jasnosti.“

„Seveda mislim tako. Saj je to nekako nasilstvo nad duhom.“

„Dobro, sedaj nam pa še razložite, kedaj je otrok toliko dorasel, da se bo lahko sam odločil za neko gotovo prepričanje ali vero, ali naziranje, ali kakor hočete pač to imenovati?“

„To je pač različno, eni preje dozore, drugi pozneje.“

„No tako približno, da vsaj nekoliko vem.“

„Jaz bi mislil takole s štirinajstim letom, toda še enkrat rečem, da so razmere in tudi otroci različni.“

„Kaj pa ti Žanet praviš k temu, ki si cela mamica in imaš otroke tako rada?“

„Ničesar drugega kot to, da je kaj takega silno nespametno misliti. In kdor je to začel razširjati in zagovarjati, ni niti malo razumel ne otroške duše ne materinega srca. Glede dokazov, pa rajše vidim, da vi oče sami spregovorite, saj znate.“

„Ja jaz takole mislim. Zakaj le pustimo otroke, da se uče pisati in brati in računati, ko se vendar za to lažje sam odloči pozneje, kot pa da se odloči za neko gotovo prepričanje. Zdi se mi namreč, da je težje najti resnico in je težje odločiti se za kake nove dolžnosti in obveznosti, ki jih vsaka resna vera človeku daje, kot pa se priučiti branju in pisanju.“

„Ampak,“ vzraste tedaj Blaž: „to je vendar ponesrečena primera — vera in računica.“

„Prosim zakaj le? Največji učenjaki, zdravniki, sloveči misleci, ki so znali in znajo nekaj več kot brati in računati, se ne morejo odločiti za vero in ne morejo najti resnice, četudi imajo resno voljo. Dvomi niso igrača. Dočim naš vaški Miha, pastir in vezač trt, ne zna ne brati, ne pisati in tudi računati komaj za silo, pa vendar ima svoje prepričanje, ima svojo vero, ima svojo srečo in zaupanje v onstranskem življenju, ki bo lepše in srečnejše od sedanjega, če bo lepo in pošteno živel. In prav to, menim, ga loči visoko od živali. Dočim po vašem bi tudi tega ne smel imeti, po vašem bi ga prav to moralo storiti nesrečnega, in vendar je tako srečen in miren.“

„Prosim vas, to je izjema. Miha je omejen revež, pomislite na nadarjene otroke, ki se z lahkoto priuče tujih jezikov in vseh mogočih znanosti.“

„Žal, da ni samo takih otrok na svetu. In kam z drugačnimi, da ne postane živina?“

„Za tiste je vseeno, lahko se jim nudijo splošna načela poštenosti pravice, dobrote, katerih naj se drže.“

„Kakopak in matere bodo to gledale, križem rok in pustile, da bo otrok še poleg tega, da ni nadarjen, še duševno zanemarjen in morda slab ter hudoben,“ se oglasi Greta.

„Greta, jaz mislim, da vero imeti in biti pošten, še ni isto.“

(Dalje prihodnjič.)

Spomini iz misijonskega življenja.

Naša Verdala obstoji iz dveh takih zidov, ki imata na notranjo stran dve vrste prostornih sob za vojake, za shranbe in za razne delavnice. Med obema zidovoma je dolgo in precej široko dvorišče. Zunanje stene sob so v pritličju 7 metrov debele, v sobah nad pritličjem pa 5 metrov. Nad temi drugimi sobami je zid in na vrhu zemlja okoli 5 metrov na debelo. Sobe niso nič drugega, kakor velike luknje v zidovju, ki so odprte na dvorišče.

Verdala je trdnjava kakoršne so rabili v preteklih stoletjih za obrambo imenitnih mest. Takih trdnjav, kakor je Verdala, ima mesto Malta menda še šest, ki jo oklepajo v polkrogu proti suhi zemlji. Na drugi strani mesta pa je morje. V teku 300 let, ko je trajal boj med kristjani in mohamedani na Malti, se je Arabcem parkrat posrečilo zavzeti cel otok, mesta samega se niso mogli nikoli polastiti. Obvarovale so ga naša Verdala in druge nji podobne trdnjave.

V prvem nadstropju Verdale, na notranji strani, je čeden z železno ograjo obdan hodnik, ki teče po celem poslopju in obdaja nad 200 metrov dolgo dvorišče in še dva štirivoglata trga, ki sta na vsakem koncu dvorišča. Ravno na sredi dvorišča, ki je kakih 15 metrov široko, so dvojna vrata; ena proti mestu, to je, proti morju, ki so bila vseh pet let skrbno zapahnjena in zaklenjena, skozi druga pa, ki so prvim ravno nasproti in peljejo na zunanjo stran, to je, proti otoku, smo ta torek prišli mi. Bilo nas je nekaj nad 200 mož.

Komaj smo se pokazali na dvorišču, je zabučalo v Verdali, kakor v čebelnem panju, če potrkaš na njega. Bilo je tam že nad 200 drugih ujetnikov, zajetih v Egiptu, ter raznih nemških mornarjev nalovljenih v Sredozemskem morju. Ko so slišali, da so prignali nove ujetnike, so planili vsi na hodnik, odkoder je razgled na dvorišče in na oba trga. Med starimi ujetniki sem zapazil svoje znance g. Zajca, g. Guggenastra, g. Svobodo in še več drugih iz Aleksandrije. Pripeljali so jih bili v Verdalo en dan pred nami iz drugega taborišča, imenovanega „Taborišče sv. Klementa“. Na njih mesto so peljali oni oddelek, ki se je ločil od nas. Ujetniki iz „Taborišča sv. Klementa“ so zasedli prvo nadstropje na obeh straneh dvorišča, prostori okrog večjega trga so čakali na ujete nemške častnike, ki so bili že na potu na Malto, za nas pa je ostal najslabejši prostor, namreč pritličje na dvorišču.

Ko so se vrata v Verdali za nami zaprla, je nas vojaška straža zapustila in prevzel nas je narednik, ali nam bolj znan „feldbebel“, ki je v resnici gospodar v vsaki kasarni. Ime mu je bilo Džanini (Giannini). Rojen je bil nekje v Londonu, kjer živi veliko Italijanov. Po krvi in po obnašanju je bil pristen Italijan, toda italijanskega jezika ni govoril. Bil je oženjen. Toda žena in mala hčerka, ki ste poprej v Verdali stanovali, ste čez par dni zapustili našo hišo.

Bilo je okrog ene ure popoldne, ko smo prišli v Verdalo. Narednik nas je pustil dolgo časa čakati na dvorišču, predno nam je začel odkazovati prostore. Midva patra sva prišla na vrsto čisto zadnja. Odkazal nama je sobo št. 6 v pritličju, ravno nasproti vrat v Verdalo. Na to številko nas je prišlo osem oseb, dva juda, štirje protestanti in midva. Soba je obokana, zaduhla, nizka in temna. Zraven vrat, ki peljejo na

dvorišče in nimajo nobenega praga je na levo in na desno po eno okno. V sredi sobe stoji dolga priprosta miza s prekrizanimi nogami. Zraven mize sta dve klopi brez naslonjala. Na levo in na desno od klopi stoje po štiri nizke železne postelje z umazanimi žimnicami brez rjuh in brez odeje. Nad vsako posteljo je mala lesena omara, močno pritrjena v kamenito steno. V drugih sobah sem videl tudi male lesene škrinjice, kakor jih imajo vojaki s seboj, toda v naši sobi ni bilo nobene.

Sobe nad nami so bile precej večje, bolj svitle, bolj zračne in bolj prijetne. Eno stran nad nami so zasedli ujetniki iz Egipta, ki so jih Angleži zajeli pred enim mesecem. Med temi so bili tudi moji znanci iz Aleksandrije. Druge strani prvega nadstropja so se polastili mašinisti in boljši ljudje zajetih nemških parnikov. Kapitani in ladijski častniki so se umaknili, kolikor je bilo mogoče daleč proti trgu, daleč proč od mašinistov, ker ti dve vrsti ljudi na parnikih, beli in črni, niso prijatelji med seboj, kakor sem že ponovno omenil.

Ko nas je bil narednik zapustil, smo se mi ujetniki št. 6. med seboj pozdravili, a dokaj hladno, ker smo bili vsi prav slabe volje. Ni čuda. Ob 2. popoldne smo bili vsi še popolnoma tešč in tudi ni bilo mogoče ničesar dobiti za lačna usta. Drugi ujetniki so dobili kosilo že ob 11. uri. Kantino, kjer se je moglo kaj kupiti, so odprli šele ob 6. uri.

Angleži so postopali z nami po gotovem pravilu. Kadarkoli smo prišli na novo mesto, smo imeli celi dan strogi post. Tako se nam je godilo na Rasetinu v Aleksandriji, enako ko so nas spravili na Izmajilijo, sedaj pa zopet na Malti. Povsod smo imeli celodnevni post. To so delali menda iz zdravstvenih ozirov. Podobno namreč postopajo Angleži s svojimi vojaki, kadar jih predstavljajo. Ko pridejo na potu iz Angležke v Indijo na novo mesto n. pr. na Malto, nakaže zdravnik vsakemu vojaku gotovo zdravilo, namreč ricinovo olje, in sicer brez razločka, ali ga vojak želi ali ne, ali se počuti zdravega ali bolnega. To radi tega, da se želodec očisti in da se telo na novo podnebje navadi. Tega predpisa se Angleži tako strogo drže, da dajo tega zdravila tudi konjem, mulam in vsaki živini, ki jo imajo s seboj.

Podobno so naredili z nami. Ker pa se jim je škoda zdelo zdravila za nas, so nam preskrbeli dobro mero posta, in učinek je bil ravno isti, to je očistili so nam želodec do dna.

Slišali smo že enkrat, da je Malta vojaška postaja za vojake, ki jih pošiljajo iz Angležke v Indijo, ali pa od tam domov. In ravno naša Verdala je vojašnica za te vojake. V nji ni nobene nepotrebne stvari, ker vojaki v nji ostajajo samo po nekaj tednov, toraj je bila za nas ujetnike kakor ustvarjena.

Komaj sem bil spravil svojo skromno prtlogo v omaro in na polico, med drugimi stvarmi tudi blazinico in odejo iz kamelne dlake, že so bili pri meni stari znanci iz Egipta. Povpraševali so po svojih ljudeh in ob enem pripovedovali, kako se jim je godilo od sedaj v ujetništvu. V taborišču, so dejali, smo imeli več prostora, kakor tukaj. V Verdali smo pod streho, tam pa smo bili pod šotori. Tam je bilo vse lepo snažno, tu pa je vse polno mrčesa, tako, da je danes nad 20 ujetnikov prosilo, da so se smeli zopet vrniti v prejšnje taborišče.

Radi varnosti sem poprosil enega izmed starih ujetnikov, nekega Nemca iz Štajerskega, ki je pomagal v kuhinji, da sva očistila žimnico in poparila s kropom železno posteljo.

Večer je hitro minil in nas osem ujetnikov št. 6 je hitelo h počitku, ker točno ob 10. uri je narednik ugasnil električno luč.

(Dalje prihodnjic.)

Po Franciškovih stopinjah.

V. Rdeči teden v Parmi.

Nihče ne bi bil mislil, da ima preprosti, neznatni redovnik tako silno, rekel bi, očarujočo moč nad ljudsko razdraženostjo in nejevoljo. Izkazal se je kot krotilec nahujških množic.

V Parmi se še marsikdo spominja onega razvpitega „rdečega tedna“ v mesecu juniju 1914. V teh vihnih dnevih delavske vstaje je bil p. Lin pač edini, ki se je svobodno mogel gibati v mestu. Kamor se ni podal noben meščan, noben plemič, noben vojak brez strahu, tod se je p. Lin varno gibal vsako uro bodisi ponoči ali podnevi. Noben zlikovec ni bil tako hudoben, da bi bil p. Linu skrivil tudi samò las, da bi mu bil tudi samò enkrat odrekel dolžno spoštovanje. Ravno tako je bilo tudi v dnevih upora; od nobene izmed sovražno nasproti stoječih si strank mu ni pretila nevarnost.

Uporna množica je divjala po ulicah starega mesta in dajala duška svoji napačni vnemi s prav živalsko sirovostjo; vsako znamenje vladajoče oblasti — bodisi verske ali državne — ji je bilo napoti in ga je naskočila. Cerkve in samostani so bili cilj, tarča, kjer naj bi se ohladila njihova neumna strast razdiranja. Celo znamenito kapelico sv. Janeza Nepomuka, ki je z višine „Ponte di Mezzo“ blagoslavljal vse mimoidoče, so razrušili in strmoglavili v reko, da ni več sledu za njo.

Samostan, kjer je stanoval p. Lin, je sicer varovalo močno ozidje, toda kljub temu bi ga bili poškodovali, ako ne bi bil zaklical nekdo izmed upornikov: „Stojte — tukaj biva p. Lin!“ — In razjarjena množica je šla mimo; postavili pa so celò enega izmed svojih za stražo pred samostanska vrata.

Pročelje cerkve Marijinega Oznanjenja je bilo na več krajih poškodovano. Krdelo besnih mladičev je brez posebnega premisleka skušalo zanetiti ogenj. Glavna cerkvena vrata so že polili s tekočo gorljivo snovjo.

Pa glej! — Polagoma se odpro visoka in težka vrata; na pragu se prikaže pohlevna postava p. Lina — brez varstva, brez strahu — na njegovem licu pa so mogli brati globoko žalost. Dvignil je svojo roko, kakor bi hotel prositi in obenem blagoslavljeti. Divjanje in rajsanje se je za trenutek poleglo; zdelo se je, da ga ovira ta prikazen in njena bolelost. Skozi to nenadno tišino so odmevale besede znanega glasu:

„Kaj sem vam hudega storil, da mojo cerkev tako skrunite?“

Zadostovalo je! Roke s povzdignjenim orožjem so se povesile; stisnjene pesti so se omehčale in razprostrle; nevihta se je polegla.

Neizogibne posledice tega upornega razgrajanja so bile dolge razprave pred sodiščem. Časopisi so o njih napisali cele strani. Središče vseh dogodkov pa je tvorilo kazensko postopanje proti obtožencem iz Parme — bilo jih je 60 po številu — ki so morali pred porotno sodišče v Luko.

Priče, porotniki, sodniki, ljudstvo — vse je bilo sovražno tropu mračnih tovarišev, ki so vklenjeni v verigah čakali obsodbe za železnimi mrežami.

Osem do devet mesecev je že minilo po nesrečni vstaji. P. Lin je bil neutrudljivo na delu. Hodil je od hiše do hiše in prosil milodarov, da bi priskočil na pomoč tistim družinam, katerih redniki so bili zaprti

radi upora. Končno so ga na željo zagovornikov poklicali v Luko, da bi pri razpravi nastopil kot priča v korist obtožencev.

Težko bi bilo popisati, kakšno je bilo njegovo razpoloženje, ko je določeni dan prišel v mesto Luko. Se težje pa bi bilo bravcu nazorno predočiti vpliv njegovega nastopa, ko ga je sodnik poklical k razpravi v sodno dvorano. Domišljiji se nočemo prepustiti, ker hočemo poročati gola dejstva, zato bo najbolje, ako se držimo sporočila, ki ga nam je ohranil Cesi Cambri (Čezi Kambri); on je bil namreč navzoč pri tistih spomina vrednih dogodkih in je vse, kar se je tamkaj vršilo in govorilo, na licu mesta popisal.

P. Lin je vstopil. Na dostojanstvo prostora in na svojo lastno vlogo, da je prišel za pričo, je popolnoma pozabil. Z razprostrtimi rokami je planil k mreži, za katero so se drenjali zvezani uporniki, in zdelo se je, da hoče vse z enim samim objemom pritegniti na se. Z milim glasom je poklical sedaj tega, sedaj onega po imenu; govoril jim je v izrazih najnežnejše ljubezni in skušal je poljubiti vsakega posameznega, vkolikor ga niso ovirale železne palice pri močni mreži. Njegova pričujočnost je vjetnike popolnoma prevladala, prevzela in prešinila — zdihovali, prosili, klicali so:

„P. Lin! P. Lin — ah — naš p. Lin!“

Vso dvorano je napolnila neka tajno delujoča groza, ki se je z neodoljivo silo oprijela vseh navzočih. Oči so se jim orosile; ihtenje, zadržavano zdihovanje, solze ganotja — vse si mogel videti na presenečeni množici. Ginjenosti se niso mogli ubraniti celó sodnik, odvetniki in porotniki. Kakor kadar blagodejni dež od solnca izsušeno polje poškropi in nanovo poživi, tako so se v tej resni uri zopet vsi čutili brate, bili so dobri in usmiljeni med seboj.

„Ti ubožec!“ je klical med tem p. Lin, ko je spoznal in zagledal sedaj tega, sedaj onega svojega varovanca. In niti slutil ni, da je junak, ki izvrstno igra svojo vlogo na pozorišču življenja.

„Kako, tudi ti si tukaj? Ti, tako dober človek!... in tudi ti?!... ah glej, celó ti... in vil!“

Vsaka trdna volja, vsaka odločnost, da mora vladati strogost, je tukaj izgubila svojo moč; razblinila se je na neomajnem zaupanju, ki so ga ti siromaki imeli do preprostega redovnika. Saj je ž njimi delil svoj kruh, saj jim je z višin svojega neomadeževanega življenja dodelil toliko dobrega. Sedaj ni bilo treba drugega, kakor spomniti jih na vse to. In zasovražili bodo vse revolucionarne nauke, sramovali se bodo svojih upornih dejanj, s katerimi so kazali svojo mržnjo do obstoječega družabnega reda. Zaničevali bodo ljudi, ki so jim take strasti vcepili v dušo, zaradi njih morajo namreč sedaj odgovornost sprejeti na se.

P. Lin je bil kakor zaželjeni veter, ki naj prežene težke oblake.

Dostaviti bi bilo še potrebno, vkoliko so zagovorniki v svojih opravičevalnih govorih izrabili splošno ginjenost. Sprememba v mišljenju se je že izvršila: iz sovražnosti se je rodila naklonjenost. Neznatni redovnik je to dosegel; ne s kakim sijajnim govorom, — govornik on ni bil — pač pa z iskreno ljubeznivostjo, ki jo je kazal do nesrečnih zapeljancev. V zadnjih mesecih je bil večkrat žalosten zaradi tistih zločinov; očital si je, kakor da bi sam nosil krivdo za nje. S svojim nastopom pred sodiščem se je opral tega očitka.

Vseh šestdeset je bilo oproščenih. Ta oprostilna razsodba je bilo največje zmagoslavje v življenju skromnega p. Lina. Še nikdar ni noben

knez tako neomejeno in tako nezavedno vladal svojega ljudstva kakor p. Lin od tega dne dalje. Njegovi oblasti se niso uklonili tilniki, rado-voljno ali prisiljeno, kakor se to zgodi pred triinogi, marveč si je osvojil čustva in srca.

Njegov jarem se imenuje ljubezen — ne bajonet ali puška, ne bič ali korobač. Za vzor si je izbral Kristusa in Franciška, ki sto in stoletja že obnavljata svet z istim sredstvom ljubezni.

Tudi evangelij novodobnega modroslovja ga ni mogel pripraviti do tega, da bi bil postavil načelo: „ogenj in meč“ namesto besede božjega Učenika: ljubi svojega bližnjega kakor sam sebe.

(Dalje prihodnjič.)

P. ANGELIK:

Tretji red in katoliška akcija.

Občestvena ljubezen.

V dosedanjih razmotrivanjih smo govorili o ljubezni do bližnjega, o karitativnem delu članov III. reda do tistih potrebnih, ki jih vidimo malone vsak dan, s katerimi govorimo, o katerih slišimo vsaj sem ter tja in ta ljubezen se nam je zdela nekam razumljiva, kajti kolkortoliko se je tikala nas samih, toda še ni zadosti. Kristjani, katoličani, udje III. reda, ki molijo dan za dnem: Verujem v občestvo svetnikov, morajo imeti tudi občestveno ljubezen, ljubezen do splošnosti. Ta ljubezen ne sme segati samo do meje lastne III. redne skupščine, tudi ne do meja sosednjih skupščin, ampak mora obsegati za slovenske člane III. reda vsaj vse otroke slovenskega naroda, če že ne more obsegati vesoljnega sveta.

So ljudje, in med njimi se dobijo sem ter tja tudi člani III. reda, ki imajo odprto roko, kedar gre za potrebe tistih, katere vidijo in poznajo, od katerih pričakujejo neposredno hvaležnost, pri katerih lahko sami neposredno opazujejo sadove svoje darežljivosti in ljubezni. Toda kedar gre za potrebe takih, ki jih sami ne poznajo, katerih ne morejo videti in kedar nimajo pričakovati, da bi sami kedaj želi sadove svoje darežljivosti, tedaj jim preje odprta roka nekam otrpne in zaspri in s hladnim obrazom ti odgovarjajo: Kaj nas to briga! Vsak naj zase skrbi!

Taki ozkosrčni ljudje se mi zde podobni tistim, ki ne znajo brati. Pač morda znajo čitati časopise in knjige, toda ne znajo brati v življenju samem. Če bi se nekoliko ozrli okoli sebe v svoji sobici, v svojem stanovanju, v svoji delavnici, tedaj bi videli, kako zelo so pri vseh stvareh, katere uporabljajo v svojem vsakdanjem življenju navezani na druge ljudi, katerih ne poznajo in ne vidijo, katerih nikdar ne bodo poznali in ne videli. Vzemi v roke katerikoli predmet svojega stanovanja, svoje delavnice bodisi žveplenko, ali stol, ali krožnik ali svetilko z eno besedo kakoli že imaš v svoji uporabi ter pomisli koliko ljudi, ne pravim koliko stotin, ampak koliko tisočev se je moralo truditi in delati in žrtvovati svoje duševne in telesne sile, da so ti pripravili vse to, kar uporabljaš kot nekaj samoobsebi umevnega v svojem vsakdanjem življenju.

Če se količkaj tega zavedaš, bo tudi tebi jasno zakaj moraš imeti kot kristjan in zlasti še kot član III. reda tudi občestveno ljubezen, to je ljubezen in hvaležnost tudi tistih, katerih ne vidiš in ne poznaš. Toda je vprašal bo eden ali drugi: Kako pa naj pokažem to svojo hvaležnost in ljubezen? Saj vendar ne morem podpirati vseh potrebnih, ki sem jim

dolžan hvaležnost in ljubezen! Goovo in povsem jasno je, da ti nikakor ni možno pomagati osebno vsem tem, toda spominjaš se morda iz prve številke letošnjega Cvetja, da je bila 19. avgusta l. 1929 na šestanku voditeljev III. reda in duhovnikov III. rednikov v Mariboru stavljena in soglasno sprejeta resolucija: Vsak ud III. reda naj letno prispeva 3 Din za izvršitev skupnih nalog celotnega III. reda med Slovenci. Še letos bo prišel od voditeljev III. rednih skupščin poziv na člane III. reda, da prispevajo primerno številu članov skupščine za skupne naloge III. reda in da tako dejansko pokažejo svojo občestveno ljubezen. V ta namen se tudi objavlja kronika III. reda.

Res je, 3 Din letno ne pomenijo mnogo. Za premožne nič, za revne vseeno nekaj. Zmore pa vseeno to malo vsoto vsak in naj si bo še tako ubog in magari berač. Posamič ti 3 Din ne pomenijo nič, toda če enkrat to prispevajo redno vse skupščine vsako leto in če je organizacija III. reda močna, pomeni to lepo vsoto. Upravljal bo ta skupni fond III. reda odbor voditeljev III. reda in delegatov skupščin III. reda. Na vsakokratnem njihovem sestanku se bo določila uporaba tega fonda za skupne naloge III. reda.

In katere so te skupne naloge? To bodo določile časovne potrebe. Za danes vemo, da so nujno potrebne stanovanjske hiše za ostarele člane III. reda, ne samo ena, ampak več. Vemo, da so nam potrebna zavetišča za odpuščene kaznjence, potrebni so delavski kraji cerkva in župnišč i. t. d. i. t. d. O posameznih potrebah še izpregovorimo v prihodnjih številkah. Gotovo je, da so to naloge, ki jih nikakor ne zmore posamezna skupščina III. reda, pa naj si bo še tako močna in posamezni člani še tako dobrih rok. Za taka dela so potrebne velike svote. Gotovo je, da se take ustanove ne morejo ustanoviti, s samim zdihovanjem in upanjem na boljše čase. Treba je, da skupščine pokažejo občestveno ljubezen tudi do tistih, ki jih ne poznajo in da žrtvujejo tudi za take ustanove, katerih sadov ne bodo sami neposredno uživali. Tako je tudi apostol Pavel zahteval od Korinčanov naj zbirajo milodare za pomanjkanje trpečo jeruzalemsko občino. Vedel je, da so člani korinške cerkvene občine sicer revni, vendar jih ni oprostil teh žrtev, ampak zahteval, da daje sleherni po premoženju. (7 Kor. 8, 6—15.) Gotovo je tudi, da bo III. red šele tedaj pokazal, če ima v sebi duha evangelija, ki je vodil sv. Frančiška in mora voditi tudi njegove otroke, kedar se bodo iz skupnih žrtev vršile naloge, ki jih zmore le močna organizacija. Šele tedaj se bo pokazalo, ali so člani III. reda med seboj v resnici bratje in sestre, ali pa je to samo lepa pravljica iz časov sv. Frančiška Asiškega.

P. HUGO:

• Kustodija svete Dežele.

5. Sirija in Armenija skupaj ste l. 1928. šteje 28.560 katoličanov, med 420.260 razkolniki in 2.250.260 mohamedani. Katoličani so bili razdeljeni v 11 župnij, 18 manjših cerkvenih občin in en distrikt. Misijonarji so poučevali v 76 osnovnih šolah 7500 otrok. Poleg teh obstoja v Siriji še ena višja šola za dečke z 210 gojenci in ena za deklice s 117 gojenkami. Pripomniti pa moramo, da je sedaj turška vlada zatrla misijone v Armeniji.

Koliko misijoni izven sv. mesta stanejo kustodijo, nimamo podatkov. Da gredo stroški v milijone, se razume. Med katoličani se ti mi-

ljioni dobro obrestujejo. Kakor je razvidno iz poročila „Družbe za razširjanje svete vere“, je vseh katoličanov, ki jih oskrbuje „Kustodija“ nad 100.000. Spovedi je na leto 314.600, sv. obhajil pa 1,192.000. Da se po šolah dobro vzgojena mladina ohrani veri in krščanskemu življenju, skrbijo mladinski krožki, v katerih je organizirana šolj odrasla mladina. Glede spreobrnjenj, zlasti mohamedov, menda ni noben drugi misijon tako neploden kot so misijoni „Kustodije sv. Dezele“. So leta, ki ne dajo niti enega mohamedanskega konvertita. Vseh skupaj, ki so prestopili, je 210. V službo misijona mohamedan rad stopi. Tudi v misijonske šole radi pošiljajo svoje otroke. Misijonarji in sestre jih hvalijo, da so pridni in nadarjeni. Mnogokje imajo pri njih večje uspehe kot pri katoliških. Celo v katoliškem krščanskem nauku naše otroke večkrat prekosijo, dasi niso siljeni ga obiskavati. Občudujejo lepoto katoliške cerkve. Samo tega ne, da bi kdo prestopil. Vsako prigovarjanje k prestopu bi pri starših in sorodnikih izzvalo tak odpor, da bi bil cel misijon v nevarnosti. Koran preti s smrtno kaznijo odpadnikom. To je vzrok, da je misijonska žetev med mohamedani tako slaba.

A če vsi upi ne varajo, se obetajo boljši časi. Hrbtenica mohamedanizma je zlomljena. To je bil kalifat, vrhovna versko-cerkvena oblast mohamedanizma. S sultanom je po vojni padel tudi kalifat, ki je bil z njim združen. Mladoturška vlada si ga ni prisvojila, ampak ga zatrla, potem ko je „cerkev“ ločila od države. Mohamedani so tedaj ostali ovce brez vrhovnega pastirja. Zaenkrat tega še ne čutijo toliko. Železni okovi, v katere jih ta okoval, bodo v splošnem še dolgo držali. A to lahko rečemo, da se bo mohamedanizem brez kalifata začel prej ali slej razkrajati. Na njegovih razvalinah upa predvsem katoliška cerkev sejati in žeti.

Razkroj se bo po vsej priliki tako vršil, kakor pri vseh vzhodnih narodih. Velik del bo iz tisočletne okostenelosti skočil v največji modernizem, v političnem in verskem oziru. Iz teokratične države, ki jo je vladal sultan-kalif, državna in verska vrhovna oblast v eni osebi, je postala moderna brezverska država. Temu skoku bo prej ali slej sledil verski, vsaj delni. Započela ga bo mladoturška inteligenca, ki se vzgaja na nemških, francoskih in angleških vseučiliščih. Samo na nemških vseučiliščih študira do pol tisoča turških slušateljev, katerih velik del je prežet svobodomiselstva in bo pozneje v domovini nositelj in širitelj istega. Drugi del se bo obrnil h krščanstvu, katerega je bodočnost.

Katoličani so s tem že začeli računati. Pobudo in dragocene smer-nice za ta svojevrstni misijon je dal katoliški saharski puščavnik Karol pl. Foucauld, ali kot puščavnik imenovan Karol Jezusov. Ta, bivši fran-coski častnik, je dolga leta študiral mohamedansko dušo. Potem je 15 let živel kot puščavnik sredi mohamedancev in jih skušal na svoj način, z zgledom strogega življenja in veliko dobrohotnostjo pridobiti za katoliško vero. Sicer je svoje blago prizadevanje l. 1916. z življenjem plačal, ubili so ga, potem ko je v vseh 15 letih spreobrnil le eno staro, betežno moha-medanko, a njegova z mučeniško krvjo zalita setev ni uničena. Moha-medani danes blagoslavljajo njegov spomin in romajo na njegov grob. Zdi se, da bo njegov misijonski načrt, ki ga je pisanega zapustil, najprej in najbolj uspešen. On pravi, da je prišel čas za misijone med moha-medani. Treba samo s pravilnim umevanjem njih posebnosti začeti. Strogost lastnega življenja in krščansko cepljene čednosti, ki so moha-medanu lastne, ljubezen, dobrotljivost, gostoljubnost, brez nasilnosti in vsiljivosti, kratko vzvišeni zgledi bodo omehčali navidezno skalnata tla

za evangeljsko seme. Kot misijonarji bi prišli v prvi vrsti vpoštev strogi premišljevalni redovi. Lepi uspehi „Belih očetov“ v Afriki to potrjujejo.

Kot nekak sistematični početek tega misijona, je takozvana „Križarska vojska presv. Srca Jezusovega“, o kateri smo v našem listu že poročali. Zamislil jo je italijanski kanonik Fasulo. Pred par leti je bila priklopljena frančiškanskemu redu. Njen namen je predvsem, z molitvijo in tihimi žrtvami v čast presv. Srcu Jezusovemu, omehčati in ogreti mohamedanska srca za sprejem sv. vere. Križarski krožki se dnevno množe. Samostani, zavodi in katoliška društva tekmujejo med seboj, kdo bo več storil v ta plemeniti namen. Poročila misijonarjev iz mohamedanskih krajev, ki pravijo, da se led polagoma že taja, križarsko navdušenje še bolj razplamteva.

Tako, po človeško mišljeno, obstoja upanje, da se bo katoliški cerkvi po dolgih stoletjih končno vendar odprlo novo ogromno misijonsko polje med mohamedani, katerih je vseh skupaj kakih 240 milijonov. Ko se to zgodi bo „Kustodija sv. Dežele“ šele nastopila svojo misijonsko ofenzivo v znamenju Kristusovega miru. Presv. Srce daj, da se to kmalu zgodi!

P. ANGELIK:

Pregled zgodovine frančiškanov med Slovenci.

V prvem letu so obravnavali logiko, v drugem fiziko, v tretjem metafiziko. Držali so se seveda naukov in filozofije frančiškana Janez Duns Skota, enako kakor so dominikani dajali prednost svojemu Tomažu Akvinskemu. Dvakrat na teden so se vršila ponavljanja (repeticije) in koncem vsakega leta slovesne disputacije (razgovori o obravnavanih predmetih).⁶ Priznati je treba, da so se lektorji res skrbno pripravljali za svoj predmet, kakor to pričajo številni rokopisi o teh predmetih, shranjeni v naših knjižnicah.

Zal, da je to lepo in mirno znanstveno delovanje nenadoma prekinila vlada cesarice Marije Terezije in cesarja Jožefa II. Dne 13. oktobra leta 1770. je bila za vse redove izdana določba, da se morajo poučevati vsi člani reda, kandidati in dijaki po istem načinu in po istih knjigah ter pripomočkih, kakor so bili predpisani na dunajski univerzi. Jasno je, da ima vsak red svoje posebne cilje in tradicije ter temu primerno urejene studije, zato je bila taka odločba zelo trda.⁷ Še hujša pa ji je sledila dne 30. marca leta 1783. Določala je, da se morajo v mestih, kjer obstojajo univerze ali liceji, ustanoviti generalna semenišča za duhovniški naraščaj. Dne 1. novembra istega leta pa so morala prenehati vsa redovna učilišča, tako modroslovna kakor bogoslovna.⁸ Samostani so bili s tem obsojeni v počasno smrt. Tudi naša provincija je pošiljala svoje klerike v generalno semenišče v Gradcu, toda vrnil se je le malo lokateri. Deloma je bila temu kriva prenatrpanost — po pet se jih je moralo stiskati v mali sobici — in iz tega izvirajoče neugodnosti, deloma in morda še največ je bila temu kriva pogrešena vzgoja v teh semeniščih.

Leta 1790. je cesar Jožef umrl, do skrajnosti razočaran in grenko zavestjo, da njegova pot osrečevanja ni bila prava. Leopold II.

njegov naslednik ni mogel v dveh letih popraviti, kar je Jožef II. zagrešil. Pod cesarjem Francom I. pa so se pričele napoleonske vojne, ki so vznemirile tudi avstrijske dežele, tako, da na kako skorajšno ureditev redovnih zadev v tem in prihodnjem desetletju ni bilo možno niti misliti. Schönbrunnski mir leta 1809. je Slovencem prinesel Ilirske province in zaeno francoske uredbe, naprave, davke in šole. Naš kronist⁹ poroča, da je bil v šole uveden francoski sistem, ki pa se mu zdi prekratek. Tej sodbi se ne moremo čuditi, če pomislimo, da je bil studij modroslovja, ki je trajal preje tri leta, skrajšan na devet mesecev. Tedanji francoski generalni studijski inspektor Rafael Selly je dovolil frančiškantom zopet domač studij.

Seveda je ta preokret trajal le malo časa, ker so se morali Francozi leta 1813. umakniti. Od te dobe pa do leta 1821. nimamo o našem modroslovnem studiju nobenih poročil. Prejkone so frančiškani svoje klerike učili po svojih redovnih predpisih, neoziraje se na francoske ali na avstrijske postave, in oblast jih je pustila v miru, ker je imela z novo ureditvijo države polne roke dela.

Samoposebi umevno pri tem ni moglo dolgo ostati. Oskrbovanje dveh gimnazij, v Karlovcu in Novem mestu, raznih ljudskih šol, župnij itd. je rodilo nujno zahtevo da je provincija morala imeti dovolj izobraženih patrov. Teh pa ni mogla imeti brez domačih učilišč. Zato je provincijal P. Vincencij Pance delal na to, da bi se ustanovilo predvsem zopet domače modroslovnno učilišče. Po njegovem prizadevanju in po dovoljenju cesarja Franca se je 5. novembra leta 1821. pričelo domače modroslovnno učilišče v frančiškanskem samostanu na Kostanjevici pri Gorici.¹⁰ Spričevalom, ki so jih imeli dobivati učenci na tem zavodu, se je priznala državna veljava. Prva lektorja novega učilišča sta bila P. Krizostom Fogh in P. Kerubin Bauer. Izpite, ki so se zahtevali, sta naredila na zagrebški akademiji. Učiti je imel P. Krizostom verstvo, matematiko in fiziko, P. Kerubin modroslovje, zgodovino in latinščino. Tako je naša redovna okrajina po mnogih velikih težavah, ki jih je imela prestatati od preganjanja cesarja Jožefa nadalje skozi več ko 40 let, vnovič ustanovila svoje domače učilišče, ki se je ohranilo na Kostanjevici, če tudi ne brez raznih sprememb, prav do svetovne vojne.

Pogoji, ki jih je vlada stavila so bili:

1. da se odločeni učitelji podvržejo predpisani državni skušnji;
2. da se h tej skušnji nihče ne pripusti, razen če je studiral pozneje ko leta 1774;
3. da bodo učitelji, ki jih dvorna preizkuševalna komisija potrdi, učili vse od vlade predpisane nauke po tisti metodi, kakor se uče v avstrijskih javnih šolah;
4. da se bodo smeli udeleževati poduka tudi udje drugih samostanov ne izvzemši kapucine;
5. da bo imela deželna vlada nadzorstvo nad tem zasebnim učiliščem. Ravnatelj mu bo goriški nadškof, ki bo pri skušnjah vsakega pol leta ali osebno pričujoč, ali pa po svojem komisarju. Ali je goriški nadškof katerikrat osebno prisostvoval skušnjam ali ne in kateri so bili od njega poverjeni kot komisarji se ne da ugotoviti iz enostavnega razloga, ker je bil goriški gimnazijski arhiv s samostanom vred v svetovni vojni uničen. Znana sta le zadnja dva, ki sta pred vojno vršila službo komisarja, to je: konzistorijalni svetnik Matija Kravanja ter častni kanonik in profesor bogoslovja Dr. Jožef Gabrievič.

(Dalje prihodnjič.)

P. HUGO:

A. Splošni.

Za mednarodni mir.

Ameriška „Katoliška zveza za mednarodni mir“ je začela konec meseca novembra preteklega leta izdajati pregled svetovnega prizadevanja za ureditev mednarodnih odnošajev. Pregled bo vseboval poročila o takih prizadevanjih in njih kritiko na podlagi krščanskih mirovnihi načel. Te „Novosti“ (News Letters) bodo izhajale v Washingtonu vsak mesec, razun julija in avgusta. Dobivali jih bodo člani zgoraj imenovane zveze za mednarodni mir, podobna druga narodna in mednarodna društva, kolegiji, knjižnice, sploh taki, ki so na katerikoli način poklicani delati za mednarodni sporazum na podlagi krščanskih načel. Prva številka je izšla v 3000 izvodih.

Moderna tehnika in misijoni.

Gotovo vsak vnet misijonar sredi razsežnega paganskega misijonskega polja goji tiho željo po kakem avtomobilu ali celo aeroplanu. Seveda ne zato, da bi se imenitno okrog vozil, ampak da bi na ta način hitreje prodiral v pagansko temo z lučjo evangelija. Nekaterim se obeta res pobožna želja kmalu izpolniti, oziroma se jim je že. Pobudo k temu je dala nemška misijonsko-prometna družba „Miva“, h kateri spadata tudi znana prekmorska letalca stotnik Koehl in polkovnik Fitzmaurice. Južnozahodni afriški misijon, prej nemška last, bo prvi deležen dobrot teh prometnih sredstev. Deset težkih avtomobilov in

trije motorni čolni, katerih eden nosi ime Pija XI., so bili že poslani tja. Tri aeroplane še pripravljajo.

Ženski pokret na Japonskem.

Kakor nikjer, kamor ni prodri krščanski pojem o ženi, se tudi na Japonskem žena ni dvignila do tistega dostojanstva, ki ji po naravnem in božjem pravu pripada. Vendar tam ni bila nikoli taka sužnja, kakor pri mnogih drugih paganskih narodih in pri Turkih. Kot vzornica dobre žene je veljala tista, ki so ji dičile takozvane pasivne čednosti: potrpežljivost, ubogljivost, skromnost, združena z ljubeznivo vlnudnostjo in prijaznostjo. Po vplivu zapadne omike, oplojene po krščanstvu, se tudi japonska žena vedno bolj zaveda, da je moževa enakopravna družica, ne privesek. Da bi jih le pretirane težnje in protikrščanski vzori dela evropskega ženstva ne omamile. Zaenkrat se le posamezne ogrevajo za prenapeto emancipacijo. Večina jo še odklanja. A sužnje moža, in blago, ki bi je slarisi poljubno prodajali moškimi, neče nobena več biti. Njih probujopospešuje vedno večja izobrazba. Srednje šole so polne deklet. Na državnavseučilišča jim je pot zaenkrat še zaprta, a jim je ne bodo mogli dolgozastavljati, ker vedno glasneje zahtevajo vstop.

Košato drevo in Clemenceau.

V nekem nemškem časopisu smo brali sledeči zajemljiv dogodek:

Rajni francoski državnik Clemen-
ceau (Klemenso) je stanoval nekaj
časa v Parizu v Rue Franklin, po-
leg hiše, v kateri so stanovali očetje
družbe Jezusove. Kljub tej tesni so-
seščini nista imeli obe stranki nika-
kega medsebojnega stika. Na jezui-
tskem vrtu pa je stalo drevo, ki je
imelo veliko košato krono in je
stalo prav pred Clemenceaujevo
delavno sobo. Clemenceau se je
radi tega drevesa, ki mu je kradel
luč, prav bridko pritožil pri enem
izmed svojih prijateljev. Le-ta mu
svetuje, naj se pismenim potom
obrne do soseda. „Nemogoče,“ od-
vrne državnik, „zakaj moj sosed je
katoliška kongregacija.“ Prijatelj je
dejal nato, da se hoče on sam
osebno pri jezuitih pritožiti nad
tem nesrečnim drevesom. Clemen-
ceau je bil s tem zadovoljen. — Pri-
jateljstvo prizadevanje je imelo ču-
dovit uspeh. Clemenceau je užival
nekaj dni za tem popolno dnevno
luč v svoji sobi. Jezuitje niso dali
drevesa le obrezati, ampak so ga
kar kratkomalo posekali. Na prija-
teljevo vprašanje, če je s tem zado-
voljen, je Clemenceau odgovoril,
da je, vendar ga pa ta velika paz-
ljivost sosedov sili, da se jim za-
hvali. In res je še istega dne pisal
superioru: „Častiti oče! Ne morem
se Vam dovolj zahvaliti za veliko
pazljivost, ki ste mi jo izkazali in
s katero ste več storili, kot sem
pa mogel pričakovati. Ne spoti-
kajte se nad naslovom „oče“ v
nagovoru, zakaj Vi ste mi zopet
podarili luč...“ Superior pa je od-
govoril: „Sin moj! Usluga, ki sem
Vam jo izkazal, je prav majhna v
primeri s tem, kar ste Vi storili za
Francijo. Pa tudi Vi se nikar ne
spotikajte nad nagovorom „Sin
moj“. Upam, da Vas smem tako
imenovati, ker sem Vam odprl pogled
v nebo.“ — Stari sovražnik svete
cerkve ni bil zaradi velike pažnje
očetov jezuitov samo prijetno pre-
senečen, ampak je tudi zelo dobro
razumel rektorjevo pisemce.

Hindenburg kot kristjan.

Že med vojsko se je večkrat ču-
lo, da je silni Hindenburg, strah Ru-
sov, veren človek. Sedaj sam bivši
nemški kancler Marks, izrazit kato-
ličan, to potrjuje. Pravi, da ima na
svoji uradniški, predsedniških mizi
napis: Moli in delaj. A na to bene-
diktinsko oz. splošno krščansko pra-
vilo življenja ni prišel šele na stara
leta. Že njegov oče je imel to živ-
ljensko geslo vedno pisano pred se-
boj. Od njega je je sprejel sin. Vse-
kako lepa poteza, zlasti za njega kot
velikega militarista.

Ford o vzroku materializma.

Ameriški avtomobilski kralj Hen-
rik Ford od časa do časa rad zavozi
tudi na versko-modroslovno polje.
Ni vedno čista resnica kar pove, pač
pa vedno bolj ali manj zadene, tako,
da kmalu ves svet ve, kaj je rekel.
Tako je pred kratkim nekemu čas-
nikarju prav dobro označil enega
izmed vzrokov modernega materi-
alizma. Dejal je, da je socialno eko-
nomska krivica njegova mati. Tisti
ki danes ne vedo, kako se bodo ju-
tri preživeli, kje bodo spali — in
takih je pri sedanjem krivičnem so-
cialno-ekonomskem stanju veliko —
so prisiljeni neprestano le na to
misliti, kako bodo sebe in svoje pre-
hranili. Vse njih mišljenje se samo
okrog tega suče. Oni so nekako
nujno materialisti. Če jih hočemo
iztrgati iz objema materializma, jih
moramo najprej ekonomsko bolje
oskrbeti. Kakor na prvi posluš čud-
no zveni, je le res: Če bi bili bolj
založeni z materijo, bi ne bili mate-
rialisti. — Mož ima deloma prav, a
le deloma. Kajti če bi bilo pomanj-
kanje potrebne materije res edini
vzrok materializma, kakor on misli,
bi ne smelo biti med kapitalisti no-
benega materialista, kar pa vsi vemo,
da ni res. Glavni vzrok materializma
je usužnjenje materiji in glavna
zmaga nad njim je gospodstvo nad
njo.

Domače vesti.

Kakor obširneje lahko berete v uvodnem članku, se je naša provinca za eno redovno hišo povečala. Bivši grad Rocno pri Tacnu pod Šmarno goro, je prešel v njeno posest. V jeseni bodo tam nastanjeni naši kleriki-gimnazijci. Ker pa je dosedanji lastnik grad že zapustil, smo ga takoj zasedli. Za prvega predstojnika je bil imenovan dr. P. Gracijan Heric, prefekt bratov klerikov v Mariboru. Za pomoč ima brata Fr. Odorika Murgelj, ter enega kandidata. Srečen začetek! — Dne 3. apr. smo imeli v tukajšnji samostanski cerkvi pomenljivo slovesnost. Naš bogoslovec Fr. Krizolog Zajec, rodом iz Devic Marija v Polju, je delal slovesne obljube. Dne 6. marca pa je v Nazaretu polagal slovesne obljube brat Fr. Teofil Vodeb iz Št. Jurja.

Stanje frančiškanskega reda.

Zadnja statistika našega prvega reda izkazuje: 103 redovne provincije s 1908 redovnimi hišami in 20.550 redovniki. Med temi je 9715 mašnikov, 3478 klerikov, 4500 bratov, 1359 novincev in 1498 samostanskih tretjerednikov. V serafinskih kolegijih je 7639 dijakov. Cerkvenih dostojanstvenikov šteje red: 11 nadškofov, med temi 3 apostolske delegate, 37 škofov, med temi 20 misijonskih in 4 apostolske prefekte. Drugi red, to je klarise, ima 11.430 sester. Tretji red, ki ga vodijo frančiškani šteje 1,849.278 udov.

Frančiškani po narodnosti.

Največ je Italijanov, 5634. Sledijo Španci. Vseh skupaj, doma in v latinski Ameriki jih je 4259. Nemcev je 2571. Za temi pridejo slovanski narodi s skupnim številom 2121. Potem Angleži s 1971. Večina teh je v Severni Ameriki 1557, ostali v Angliji in na Irskem. A severno-ameriški se po narodnosti ne morejo vsi šteti med Angleže. Je veliko takih, ki so nemškega pokoljenja in še nem-

ško čutijo. Holandcev in Belgijcev je skupaj 1330. Francozov doma in v kolonijah 1174. Mažarov je 454.

Naša nova blažena.

Izmed 136 angleških mučencev, ki so bili nedavno proglašeni blaženim, sta dva frančiškana. To sta blaženi Janez Jones in bl. Janez Wall. Prvi je bil prvotno svetni duhovnik. Že blizu 60 letni je v Rimu stopil v red. Potem se je vrnil kot misijonar v domovino. Komaj tri leta mu je bilo dano svobodno vršiti apostolsko službo. Na to je bil vržen v ječo, kjer je prebil dve leti. Ker je še tam potrjeval zveste veri, je bil obsojen na takrat običajno smrt. Kot hlod so ga vlekli po mestnih ulicah, da ga obesijo, še živega odrežejo in na štiri kose razsekajo. Radi ogorčenja gledavcev pa so ga pustili na vešalih, dokler ni izdihnil, mrtvega so razsekali. Blaženi Wall je preстал svoje mučeništvo z vs o omenjeno grozoto.

Dva nova misijona.

Apostolska stolica je našemu redu poverila dva nova misijona, italijansko kolonijo Somalija v Afriki in nanovo ustanovljeni apostolski vikarijat Changtien na Kitajskem. Prvi misijon je sprejela milanska provinca. Za apostolskega upravitelja je bil imenovan dosedanji ap. vikar v Cirenajiki Msgr. Rigi, O. F. M. Drugi misijon je bil izročen ameriški provinciji presv. Srca Jezusovega.

Tretji red v Pragi.

Razveseljivo je, kako tretji red v Pragi lepo pojmuje svojo socialno, ali recimo rajši dobrodelno nalogo. V koledarčku, ki ga je izdala češka Dobrodalna zveza beremo, da si je tretji red izbral za svoj apostolat zanemarjeno predmestno mladino. Ti apostoli III. reda zbirajo za sirote obleko, jedila in kar jim je še potrebno. Osebn o obiskujejo njih stariše oz. reditelje in tudi tem pr-

magajo v boleznih, tako s postrežbo, kot življenskimi sredstvi. Ko so si tako pridobili njih zaupanje, jim skušajo tudi moralno pomagati. Veliko te mladine ni samo telesno, ampak tudi dušno popolnoma sebi prepuščene. Socialna beda ima pač za seboj tudi moralno bedo. Da jih moralno dvignejo, jih vsak teden zbirajo, ali v kaki dvorani, ali kje v prosti naravi, kjer jim prirejajo igre in zabave, vmes pa snubijo in vzgajajo njih srca za Boga. To je pristni tretjeredniški apostolat, ki bi ga moral poznati vsak III. red, če je še kaj življenja v njem.

Apostolat tiska.

Iz Litve se čuje, da gre tamkajšnjemu tretjemu redu prvo mesto v apostolatu dobrega tiska. Vodstvo katoliške akcije mu je dalo to spričevalo. Tretji red je tam precej razširjen in dobro organiziran. Vsega skupaj šteje 406 redovnih skupščin, s približno 50.000 člani. V novejšem času so začeli dekleta organizirati v posebnih skupščinah. Do sedaj jih je 12, z 260 članicami. V dveh bogoslovnih semeniščih ste posebni skupščini za bogoslovce. Duhovnikov tretjerednikov je 70.

Po njegovih sadovih...

Profesorski zbor milanskega vseučilišča je 14. jan. spremil k zadnjemu počitku enega svojih najodličnejših članov, prof. dr. Ludovika Necchi. Ko je časopisje obvestilo javnost o njegovih nenadni smrti, so poročila že radi tega vzbujala pozornost, ker so se dosledno glasila: Dr. Necchi, tretjerednik sv. Frančiška, vseučiliški profesor. S tem je časopisje spolnilo le njegovo zadnjo voljo. Testamentarično je odredil, da se mora z njegovim imenom združiti njegov najčastnejši naslov: tretjerednik sv. Frančiška. Celih 27 let je bil rajni dika milanske tretjeredniške skupščine. Skupno s svojimi prijateljem iz mladostnih dni, Dr. P. Avguštinom Gemellijem, O. F. M., rektorjem vseučilišča presv.

Srca, sta vstopila. Ko bi njega ne bilo, bi morda ne bilo Gemellija. On je največ vplival nanj, da je zapustil socialistični tabor, se vrnil k veri, stopil v tretji red, iz njega v prvega, postal duhovnik, ustanovitelj katoliškega vseučilišča in lahko rečem voditelj mlade katoliške Italije.

Za kaznjence.

Na te ima večinoma le postava svoje stroge oči obrnjene, ljubezen jih bolj postrani gleda, kakor bi je ne bili vredni. Zato ni čuda, da so kaznilnice res le kaznilnice, ne poboljševalnice. A vseobjemajoča krščanska ljubezen tudi na te ni pozabila. Tudi nanje se je spomnil tretji red. Skupščini v Brešiji (Italija) gre zasluga, da je zamislila ta apostolat. Njeni izbrani člani vodijo zanje posebno šolo z dvema oddelkoma, višjim in nižjim. Pravijo, da imajo med njimi jako dovtetne, nadarjene in često ganljivo hvaležne učence.

K spreobrnjenju P. Vernona.

Poročali smo že, da je prošlo jesen prestopil v katoliško cerkev eden najuglednejših anglikanskih pridigarjev v Londonu, Rev. Vernon Cecil Johnson. Naknadno smo doznali, da je bil član anglikanske redovne družbe „Božjega usmiljenja“ (Divine Compassion). Ta družba je pognala iz takozvanega ritualističnega, obrednega gibanja v anglikanski cerkvi. Dne 20. jan. 1894 so se nekateri anglikanski duhovniki, zbrani na duhovnih vajah ogreli za redovni vzor in takoj napravili redovne obljube za eno leto. To je bil začetek imenovane redovne družbe, ki je leta 1905. dobila svoj novicijat. Za vzornika si je izbrala sv. Frančiška. Tudi obleka redovnikov je domala frančiškanska. Družba je dala že veliko konvertitov, a največ pozornosti je vzbudilo spreobrnjenje P. Vernona. V svoji knjigi „En gospod, ena vera“, ki jo je sedaj izdal, piše, da se spoznani resnici ni mogel več ustavljati. Zadnje pomisleke in težave mu je pomagala odstraniti — Mala cvetka.

C. Drobne vesti.

Med Srbi se je sprožila misel, naj bi pravoslavna cerkev od boljše-
ševikov umorjenega ruskega carja
Nikolaja II. proglasila za svetnika.
Narod ga kot takega časti. Prošnja
za proglasitev na vrhovno cerkveno
oblast avtonomne srbske cerkve je
bila že vložena.

V Mehiki napovedujejo novo revo-
lucijo političnega značaja. Pro-
padli predsedniški kandidat Vascon-
cellos ne more preboleti poraza. Čas
bi že bil, da bi takih stolčkov in korit
ne kupovali s človeško krvjo in raz-
nimi duhovnimi vrednotami.

Katoliška cerkev v Ameriki vzdr-
žuje 7664 župnijskih šol, katere
obiskuje 2.201.942 otrok. Učnih moči
na teh šolah je 54.830. Med temi je
samo 4183 svetnih učiteljev oz. učitel-
jic, ostali so povečini redovnice.

V Clevelandu so imeli nedavno
prav nenavadni pogreb. Poko-
pavali so slovensko mater. Izmed še-
stih sinov, ki so se z možem-očetom
udeležili pogreba, so trije prišli iz
ječe, kjer delajo pokoro radi ropa.
A nočemo soditi, da so stariši krivi.
Vsekako dvakrat žalosten pogreb.

Dr. Matthes je imel v Londonu
predavanje o „krščanstvu in so-
dobni moralni krizi“. Ob tej priliki
je izjavil, da bo v sto letih Amerika
katoliška. Imel je v mislih Severno
Ameriko, katere danes niti petina ni
katoliška. Da bi bilo le res!

Papeške sv. maše za Rusijo na
praznik sv. Jožefa se je udele-
žilo 70.000 ljudi. Pel je ruski zbor ru-
ske cerkvene pesmi, kar je mogočen
vtis še povečalo.

Iruski časnikar Sommerville, ki je na
licu mesta proučeval ruske raz-
mere, piše: Ni boljševiski gospodar-
ski ustroj, ki grozi zapadni civilizaci-
ji, temveč njih materijalistično mo-
droslovno naziranje o življenju, ki je
na zapadu prav tako v cvetju. Če te-

ga pravočasno ne premagamo, je
boljševiski vesoljni potop neizbežen.

Kitajski komunistični roparji so
umorili salezijanskega škofa
Versiglija, enega njegovih misijonar-
r. Canavario in tri redovne sestre
uomačinke, družbe, ki jo je on usta-
novil.

Ameriška „Zveza katoliških advo-
katov“ bo v New Yorku začela z
obrambnimi govori na cestnih voga-
lih. Dobro so se pripravili na ta mi-
sijon. Dve leti so obiskovali apolo-
getični kurz.

Za nagrobni spomenik generala
Focha v invalidskem domu v
Parizu je vlada votirala dva in pol
milijona frankov.

Nemci so 8. febr. obhajali tisoč-
letnico smrti benediktinke Roz-
vite, pesnice in pisateljice. Vse njene
pesmi, drame in legende, ki so se
ohranile, so pisane latinsko. Za tiste
čase ni bilo nič izrednega, da so re-
dovnice latinsko pisale.

Praški nadškof dr. Kordač se trudi,
da bi združil tri katoliške stran-
ke čeho-slovaške republike v eno
močno katoliško fronto, ki bi se
združene mnogo uspešnejše potego-
vale za katoliške pravice. S tem hoče
izpolniti željo sv. Očeta, ki ob vsaki
priliki povdarja, naj bi se katoličani
vsepovsod udejstvovali na strogo
verski podlagi, ki edini, ne na poli-
tični, ki razdvaja. Kratko, katoliško
akcijo hoče.

V Turinu je bila posvečena nova
krasna cerkev na čast ranam
sv. Frančiška. Zidali so jo tri leta.
Stala je tri milijone lir. Je ena naj-
večjih v mestu.

V Italiji dobro znani pisatelj in
življenjepisec sv. Frančiška, dr.
Nikolaj Petrocchi je zapustil svet in
stopil v red sv. Frančiška. Sprejela
ga je ena beneških provincij.

????????? **VPRAŠALNI KOTICEK** ???????????

P. HUGO:

1. Ali se da sv. maša deliti? — J. N.

Na to vprašanje smo mimogrede že enkrat odgovorili. Pa bodi še enkrat. Da, to je možno. A pod pogojem, da sta posvečevanje in zaživanje od ene maše, ker v teh dveh je bistvo sv. daritve. Drugi ne-bistveni deli se dajo strniti v eno kompletno celoto, četudi od več sv. maš. Hvale vreden pa sigurno ni tisti, ki namenoma — kakor vi vprašate — tako „flikarijo“ Bogu daruje.

2. Ali more biti kdo pri večih sv. mašah naenkrat? — J. N.

Da, tudi to je možno, samo da vsem sledi.

3. Ali je res, da tretjeredniška redovna molitev zadostuje za vse ukazane molitve drugih bratovščin? — N. N. iz V.

Ne, kdor Vam je to rekel, se je zmotil. Kakor mi duhovniki s svojimi obveznimi duhovskimi molitvami ne moremo obenem zadostiti bratovskim molitvam, tako tretjeredniki ne z onimi 12 Očenaši itd. Tako je glede duhovnikov odločila kongregacija za odpustke 29. maja 1841, glede tretjerednikov pa kongregacija sv. Oficija 11. jun. 1913.

4. Ali dobim odpustke, če molim rožni venec, a ga nimam v roki, ampak v žepu? — F. C.

Splošno — ne. Rožni venec je treba imeti v roki in nanj moliti, kdor hoče dobiti odpustke, ki so nanj navezani. Pri frančiškanskem rožnem vencu bi bilo to možno, ker se ga lahko moli tudi na prste, ali kakorkoli.

5. Ali je res, da se sme v postu glavni obed raztegniti na dve uri? — S. Z.

Da, to je dovoljeno. A obed ne sme biti tako pretrgan, da bi bila pravzaprav dva obeda, ne eden.

6. Ali zjutraj narejen dober namen velja za cel dan? — M. T.

Da, velja, samo če ni bil čez dan preklican. Ako je bil, se ga znova obudi. Le nikdar ga ne opustite. Z njim vdihnete vsem svojim najmanjšim delom nadnaravno dušo, ako ste v milosti božji.

7. V vašem listu sem nekaj brala o misijonskih mašah. Sem že večkrat kaj brala o tem, pa mi je stari revji vse ušlo. Prosim pojasnite to stvar bolj natanko. — F. J.

Gotovo mislite misijonske mašne družbe, katerih namen je dvojen, sebi nakloniti sadove sv. maše, misijonom pa pomagati z miloščino, ki se da za sv. maše, ali s tem, da se sv. maša „plača“. Ker je pa takih misijonskih družb veliko in ima vsaka svoje pogoje, se ne moremo spuščati v podrobnosti. Pri nas imajo take misijonske mašne zveze PP. kapucini, lazaristi in Klaverjeva družba. Obrnite se tja.

P. KRIZOSTOM:

Umetnik.

Zupanov Jožek je bil velik umetnik. Znal je narisati na tablico tako krasnega možica, da so stopile bratcu Janezku solze v oči, kadar je strmel v Jožkov umotvor. Razume se, da so imele te solze svoj izvor v zavisti, zakaj Janezek bi tudi rad postal umetnik. Toda njegovi drobni prstki so bili tako nedopovedljivo nerodni. Da bi prišla umetnost tudi v njegove prste, je prosil Jožka, naj nariše njegovo ročico. Jožek se ni dal dvakrat prositi; pograbil je Janezkovo roko, jo položil na tablico in v par trenutkih je bila umetnost gotova.

Tak umetnik je bil Jožek že, ko je obiskoval drugi razred ljudske šole. Gospod učitelj je večkrat dejal: „Jožek ima nekaj pesniškega v sebi. Iz njega bo nekaj.“

Ko pa je bil Jožek v četrtem razredu, se je njegova umetnost dokaj izpopolnila. Znal je narisati že Mater božjo, angele in svojega patrona sv. Jožefa. Tudi Janezkovo roko je narisal brez pripomočkov.

Na severni strani županove hiše je stal visok, star zid, poln razpok; v njem so se naselile s svojimi koreninami mnogovrstne rastline in zakrivale s svojim bogatim zelenjem sive skale. Sredi zidu je bila vzdolbina, ki jo je okrožala trta in jo v poletnih dneh docela pokrivala s svojimi listi. Vzdolbina je bila prazna. Kaj je bilo v njej pred davnimi leti, ali kaka svetniška podoba, ali kak kip, o tem ni nihče veliko razmišljal.

Jožek pa je že po naravi rad preudarjal to in ono in zato mu je prazna vzdolbina v zidu dala dovolj snovi za novo razmišljanje. Začel je tuhtati, kdo da jo je vzdolbel in kaj je vanjo postavil. Pri tem pa je bil popolnoma nase navezan. Nihče ni mogel odgovoriti povoljno na njegova vprašanja. Celo babica, ki hodi že 80 let na vrt, ni videla v zidu nikdar kake podobe ali kipa.

Toda Jožku vzdolbina ni dala miru. Kako krasno bi bilo, če bi in nje gledala podoba nebeške Kraljice, vsa bela in solnčno jasna. S kakšnim veseljem bi zažigal pred njo lučko in molil bi vsak dan pred njo ter ji pel pesmice v čast. Toda, kip ali podoba, to so dragocene stvari in zanje je treba dosti denarja. Denarja pa je imel Jožek zelo malo. V njegovi lončeni putki je bilo komaj 5 Din 50 par. To pa za kak lep kip gotovo ne bo dovolj.

O da bi mogel zvedeti, koliko stane tak kip! Pri trgovcu sredi vasi je videl lep kip lurske Gospe, kakor nalašč za njegovo vzdolbino. Toda sram ga je bilo, da bi vprašal za ceno. Bal se je posmeha: „Glejte malega tepčka! Tako dragocenost bi imel rad za 5 Din 50 par!“

Toda kip lurske Matere božje se je čisto zajedel v njegovo srce. Ko so starši nekega večera pred počitkom pogledali v otroško sobico, so slišali Jožka v spanju govoriti o vzdolbini in kipu. Ker niso vsega razumeli, so prihodnje jutro vprašali dečka, kaj da to pomeni.

Jožek jim je zdaj povedal, da bi rad kupil kip Matere božje za vzdolbino v vrtnem zidu, da bi tam pred njo molil — pa da nima dovolj denarja.

Oče je odvrnil: „Saj ni tako slaba misel to. Če boš priden, homo imeli prvega majnika Marijin kip v vzdolbini.“

O kako se je od tedaj Jožek prizadeval, da bi bil priden! Od časa do časa je vprašal očeta: „Ali si zadovoljen z menoj?“ Če je le-ta odvrnil: „Le tako naprej“ - je Jožek precej dostavil: „Kajne, oče, saj nisi pozabil, kar si obljubil.“

Prišel je prvi dan majnika. Komaj se je Jožek zbudil, se umil, oblekel in zmolil jutranjo molitev, že je planil na vrt. — Oči so se mu zaiskrile v velikem veselju, ko je zagledal pred seboj v vzdolbini lep kip Matere božje. Kar zavriskal je od veselja, pokleknil in je opravil kratko molitvico.

Tedaj je stopila k njemu mati in mu smehljaje rekla: „Rad imej prečisto Devico Marijo in prosi jo vsak dan, naj te vodi skozi življenje, da boš postal nekoč pošten mladenič in dober mož.“

Minilo je mnogo let. Županov Jožek je postal imeniten gospod in velik umetnik. Lansko leto se je vrnil iz Firenze kot akademski kipar. Prva njegova skrb je bila, da je v domačo zidno vzdolbino postavil nov krasen kip Matere božje z Jezusčkom, ki ga je sam izklesal. Prvega majnika ga je domači gospod kaplan blagoslovil. Iz vasi so prihiteli k tej slovesnosti otroci in položili pred Marijine noge venčke, ki so jih sami spletli.

Tablico, na katero je županov Jožek risal svoje prve rizbe in pa kipec lurške Matere božje, ki ga je na njegovo prošnjo postavil v vzdolbino oče župan, je vzel zdaj gospod akademski kipar s seboj v svoje stanovanje. Pri vsaki priliki poudarja, da sta mu to najlepša spomina iz dni njegove detinske sreče.

KRIŽARJI! Ta mesec imejte pred očmi zlasti Frančiškovo nežno ljubezen do prečiste Device Marije. Ne bi bil pravi križar tisti, ki se ne bi udeležil z globoko pobožnostjo prav vsak dan šmarnične pobožnosti.

Naše čete rastejo.

Górje pri Bledu. Tukajšnji tretji red je praznoval prve dni meseca marca štiridesetletnico svojega obstoja. Za to slovesnost so pripravili tretjeredniki duhovne vaje. Bilo je to 2., 3., 4. in 5. marca. Za sklep so pa ravno otroci napravili sv. Frančišku prav posebno veliko veselje: 47 jih je vstopilo v zvezo Frančiškovih križarjev. Slovesen sprejem je bil 4. marca, prejšnje dni smo se pa na ta veličastni trenotek prav lepo pripravili. Ne morem vam povedati, s kolikim veseljem in navdušenjem so otroci poslušali, ko sem jim pripovedoval o sv. Frančišku in o njegovih ljubezni do Jezusa, do Marije in do vseh stvari, posebno še do otrok. — Kakor čujem, so mali križarji še do danes ohranili prvotno navdušenje. Pas in križec sta jim nad vse sveta in jih nosijo z velikim ponosom. Njih

voditelj je gospod kaplan Anton Bergant, ki jim prireja mesečne sestanke in jih navaja k izpolnjevanju vseh križarskih dolžnosti. — Tem našim novim bratcem iz Gorij želimo prav veliko vneme, zlasti pa stanovitnost.

Marijanišče. Kar besedi mi zmanjkuje, če bi hotel popisati vso lepoto našega križarskega praznika, ki smo ga obhajali 30. marca. Zjutraj smo imeli skupno sv. obhajilo, popoldne ob treh pa sprejem 81. kandidatov v križarsko zvezo. V dolgem pestrem sprevedu smo prišli v lepo okrašeno kapelico. Spreved je vodilo 7 ministrantov, nato so se razvrstili sprejemanci s prižganimi svečkami, za njimi 7 viteško oblečenih križarjev. Eden izmed njih je nosil kip sv. Frančiška. Spreved je zaključil pater voditelj, obdan od štirih gg. cistercijenov. Po molitvi v čast sv. Duhu je opozoril pater voditelj kandidate na velike milosti, ki jih bodo z vstopom v zvezo Frančiškovih križarjev prejeli, opozarjal jih je na dolžnosti in jih zlasti bodril k stanovitnosti. Po govoru je bil blagoslovljen kip sv. Frančiška, pred katerim se bodo vršili odslej tedenski sestanki. Zatem se je vršil sprejem v križarsko zvezo po navadnem obredu. Pete litanije Matere božje z blagoslovom so zaključile cerkveno slovesnost. Križarji so se nato vrnili v procesiji s kipom sv. Frančiška v dvorano. Tu pa so priredili svojim mamicam „Materinsko proslavo“. Ko so mamice gledale svoje otroke, kako deklamirajo, pojejo, igrajo in govorijo, se niso mogle zdržati solz. — Mirno lahko rečemo, da je zapustil križarski praznik v Marijanišču v srcih otrok in staršev nedopovedljivo lep spomin.

Naj omenim le še, da je bilo ob tej priliki sprejetih v zvezo Frančiškovih križarjev tudi 10 dijakov. Med Marijaniškimi dijaki je zdaj 20 križarjev. Imajo seveda tudi svoj odbor. Za predsednika je bil izvoljen prvošolec Šerjak Jožef.

P. ANGELIK:

Kronika III. reda.

PONIKVA, okr. Celje; ust. 30. 12. 1917; voditelj: Kociper Anton, župnik; odbor: Videmšek Ciril, Fidler Jožef, Esih Jožef, Pisk Terezija, Zidanšek Jozefa, Fidler Agata, Zdolšek Ana, Skale Ana, Romih Marija; število članov: moških 28, ženskih 210; v novicijatu: 2; naročnikov Cvetja: 11; delujoči odsek: dobrodelni; okoliš skupščine: 2000 duš.

KOMENDA, okr. Kamnik, ust. 18. 9. 1910. voditelj: Zabukovec Janez, župnik; odbor: Hacin Peter, Štebe Peter, Kos Marijana, Kern Marjeta, Bergant Polona, Kern Neža, Mejač Helena, Lukanec Polona, Zorman Marijana; število članov: moških 12, ženskih 122; v novicijatu: 2; naročnikov Cvetja: 33; okoliš skupščine: 2240 duš.

SMIKLAVŽ PRI SLOVENJGRADCU, okr. Maribor; ust. 11. 6. 1922; voditelj: Treiber Franc, župnik; odbor: Globočnik Helena, Andrejč Apolonija, Globočnik Ana, Čas Antonija, Rahtev Jožefa; število članov: moških 1, ženskih 40; naročnikov Cvetja: 10; okoliš skupščine: 500 duš.

STOPIČE PRI NOVEMESTU; okr. Novomesto; ust. 5. 8. 1923; voditelj: Žitnik Franc, župnik; odbor: Murn Janez, Cimracinčič Jožefa, Golovršič Cila, Bučar Frančiška, Klobučar Marija, Turk Marija, Učman Darija, Berkopec Ana, Bruljč Ana; število članov: mo-

ških 9, ženskih 170; v novicijatu: 13; naročnikov Cvetja: 24; okoliš skupščine: 2261 duš.

ORMOZ, okr. Maribor; ust. 25. 5. 1916; voditelj: P. Ciril Lekšan O. T.; odbor: Keček Ivan, Kopriva Alojzij, Košajnč Marija, Masten Ana, Kuharič Uršula, Praprotnik Alojzija, Bogša Julka, Pintarič Katarina, Puklavec Roza; število članov: moških 9, ženskih 131; v novicijatu: 4; naročnikov Cvetja: 36; delujoči odsek: dobrodelni; okoliš skupščine: 3000 duš.

TRZIŠČE, DOLENJSKO, okr. Novomesto; ust. 14. 10. 1883; voditelj: Supin Karol, župnik; odbor: Hočevar Jožef, Virt Frančiška, Grozde Jožefa, Repovž Marija, Jelenc Terezija, Jenc Terezija, Ulepič Marija, Papež Jožefa, Butara Jožefa; število članov: moških 14, ženskih 112, v novicijatu 8; naročnikov Cvetja: 13; okoliš skupščine: 2400 duš.

UZENICA, okr. Maribor; ust. 6. 4. 1913; voditelj: Hüttner Dragotin, dekan in nadžupnik; odbor: Kogelnik Mihael, Esih Franc, Meršnik Janez, Praprotnik Urša, Ramšak Katarina, Wankmüller Terezija, Kogelnik Jozefa, Meršnik Marija; število članov: moških 15, ženskih 64; naročnikov Cvetja: 13; okoliš skupščine: 1680 duš.

„BLAGOR MRTVIM, KATERI UMRJEJO V GOSPODU“: Adlešiči: Rožman Barbara, Adlešič Barbara, Adlešič Marija, Vlašič Marija. — Drazgoše: Eržen Mina, Potočnik Marija. — Ljubljana, Cerkev sv. Frančiška Asiškega, Spodnja Šiška: Dolžan Terezija. — Kamnik, Cerkev sv. Jakoba: Jarčič Janez, Ulčar Marijana, Grintal Marija, Zabavnik Marija, Škerjanc Marija. „ZAKAJ NJIH DELA GREDO Z NJIMI.“ (Raz. 14, 13.)

Razno.

Priporočilo v molitev.

M. B. se priporoča sv. Jožefu, sv. Mali cvetki in častitljivi M. L. Ledohovsky za zdravje.

DAROVI.

1. Za frančiškanske misijone.

Kongregacija gospodičen Mar. Ozn. v Ljubljani Din 280. K. in Comp. Din 150. Vič po P. Teodorju Din 100. Notranja kongregacija meščanske šole v Mekinjah Din 50. Po Din 10: gdč. Antonija T., Stari trg pri Ložu, Marjeta Jan, Gorje. Neimenovan.

2. Za cerkev sv. Frančiška v Šiški.

Neim. po g. St. Šinkovcu, Ziri Din 100. Notranja kongregacija meščanske šole v Mekinjah Din 100. Čop Marija, Bled Din 100.

3. Za gobovce v Biwasaki.

Neimenovan, Št. Lovrenc na Dr. p. Din 50.

4. Za tretjeredniški dom v Šiški.

Nadžupni urad Rogaška Slatina Din 50.

5. Za kruhe sv. Antona.

Timovšek Roza, Št. Lovrenc, Poh. Din 20.

6. Za Armado sv. Križa.

Po P. Mateju Vidmar, Kamnik Din 275. Verbič Marija Din 288. Bobovec Martin Din 195. Kolšek Marija Din 185. Toman Marija Din 120. Kukovica Ter. Din 61.